

Najít v Církvi skutečný domov

biskup Jan Vokál
60 let

Adalbert

měsíčník královéhradecké diecéze

9/2018 / ročník XXVIII / 29 Kč

10 Poutní místo Mariánská Hora

17 Po stopách biskupa Sobka

13 Historie Biskupského gymnázia v HK

22 Hrdinkou je pro mě zdravotní sestra

mediální škola

2018-2019

4

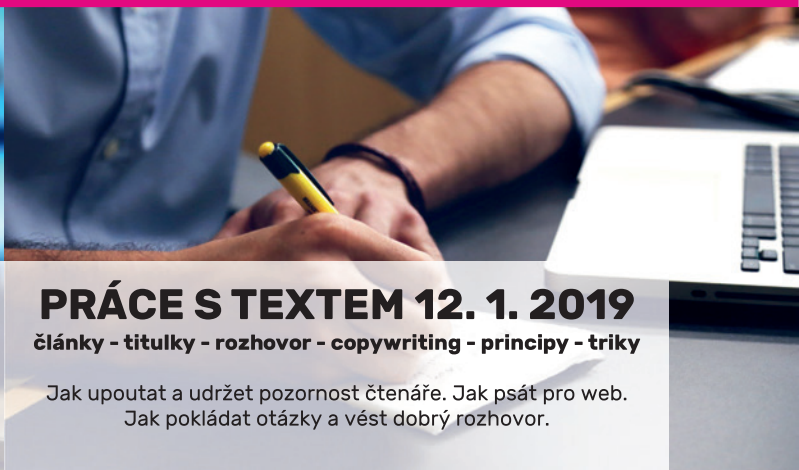
celodenní mediální kurzy pro dospělé!

FOTOGRAFIE 13. 10. 2018

základy kompozice - režimy focení - zpracování fotek

Jak správně nastavit fotoaparát. Jak pracovat se světlem.
Jak dobře nafotit akci a upravit fotky.

PRÁCE S TEXTEM 12. 1. 2019

články - titulky - rozhovor - copywriting - principy - triky

Jak upoutat a udržet pozornost čtenáře. Jak psát pro web.
Jak pokládat otázky a vést dobrý rozhovor.

SOCIÁLNÍ SÍŤ 9. 2. 2019

facebook - instagram - youtube - specifika komunikace

Jak spravovat fb stránky organizace. Jak efektivně
komunikovat přes sociální síť. Nástroje, možnosti a hrozby.

MODEROVÁNÍ 16. 3. 2019

práce s hlasem - překonání trémy - výslovnost - projev

Jak mluvit na veřejnosti. Jak uspořádat svůj výstup, aby měl
hlavu a patu. Práce s mikrofonem. Moderování akce.

PRO KOHO JSOU KURZY URČENY

Pro začátečníky i pokročilejší účastníky, kteří chtějí (lépe)
využívat média pro své osobní potřeby nebo k prezentaci
organizace, skupiny či hnutí.

PROGRAM

Probíhá od 9 do 18 hodin a je složený z přednášek,
workshopů a aktivit, které vám pomohou pochopit základní
principy daného oboru a zároveň si vše vyzkoušet v praxi.

Kurzy na sebe nenavazují, na každý se přihlašuje zvlášť.

CENA

1 kurz	800 Kč
2 kurzy	1500 Kč
3 kurzy	2100 Kč
4 kurzy	2600 Kč

Cena zahrnuje mediální školení, využití prostor a techniky,
oběd a drobné občerstvení během dne.

MÍSTO

Salesiánské středisko mládeže,
Foerstrova 2, Brno-Žabovřesky

VEDOUCÍ TÝM

Anežka Hesová, ASC

Libor Všetula, SDB

Zdeněk Jančařík, SDB

... a zkušení lektoři jednotlivých mediálních oborů

PŘIHLAŠOVÁNÍ A VÍCE INFORMACÍ

www.medialnivychova.org

KONTAKT

medialniskola@gmail.com

salesiánské mediální centrum

(Z obsahu

- 5 **rozhovor**
Mons. Jan Vokál
- 10 **poutní místa diecéze**
Mariánská Hora
- 13 **historie**
Historie Biskupského gymnázia v Hradci Králové
- 16 **modlitba**
Úmysly Celosvětové sítě modlitby s papežem
- 17 **historie**
Po broumovských stopách prvního hradeckého biskupa
- 20 **100 let od vzniku ČSR**
Mons. Bohumil Stašek
- 22 **osobnost**
Skutečnou hrdinkou je pro mě zdravotní sestra
- 24 **rodina**
Dítě a volný čas: kam s ním?
- 25 Nabídka střediska Eljon
- 26 **IKD – informace**
Královéhradecké diecéze
- 31 Charitní listy

Evidenční číslo: MK ČR E 10261.
Měsíčník. Vydává: Biskupství královéhradecké, Velké nám. 35, 500 01 Hradec Králové.
Adresa redakce: Tiskové oddělení, Velké nám. 35, 500 01 Hradec Králové, tel.: 495 063 422, e-mail: adalbert@bihk.cz
Šéfredaktor: Pavel J. Sršeň

Sazba: Pep-in, s.r.o.
Tisk: Tiskárna v Ráji, s. r. o., Semtín.

Cena: 29 Kč.
Roční předplatné: 319 Kč.
Bank. spoj.: Raiffeisenbank, a. s., Hradec Králové, č. ú. 1016004393 /5500, variabilní symbol 551, specifický symbol je evidenční číslo čtenáře (viz adresní štítek).

ISSN 2570-7531

Slovo úvodem

Měsíc září přináší mnohé změny. Na venkově štěbetající vlaštovky sedají vedle sebe na dráty elektrického vedení a chystají se na cestu. Děti a studenti po prázdninách usedají do školních lavic, sdělují si zážitky z prázdnin, učitelé je budou provázet na cestě za vzděláním.

Rodiče od školy právem očekávají kvalitní vzdělání svých dětí. V církevních školách chceme ještě více – vytvářet vhodné prostředí, ve kterém je možné poznávat a osvojit si křesťanské hodnoty. Věřícím žákům má církevní škola umožnit další rozvíjení víry a její integraci do vzdělání a do života. V církevních školách v královéhradecké diecézi je takových dětí málo. Počtem je ve třídách mnohdy násobně převyšují děti nepokřtěné, z rodin, které se k víře aktivně nehlásí. Právě v dobré církevní škole se mohou tyto děti setkat s praktickou podobou křesťanství, s informacemi o Bohu, víře a o církvi trochu jinak, než jak běžně čteme v médiích (skandály, restituce,...). A to klade velké nároky na věřící učitele i žáky a studenty. Občas je při modlitbě napadne otázka: Jak žiji v tomto prostředí svou vírou? Lidé kolem mě vědí, že bych se měl rozhodovat a jednat podle evangelia... učím se to?

Křesťan ve škole otvírá srdce pro Ježíšova slova: „*Vy jste světlo světa, vy jste sůl země.*“ Učíme se tomu porozumět. Jedna dobře hořící svíce dá světlo svému okolí, špetka kvalitní soli dodá chuti pokrmu.... Se slovem misie si v církvi zpravidla spojíme vzdálené země jiných kontinentů. Církevní škola v našich podmínkách je svého druhu misie na „domácí půdě“.

Rád bych i touto cestou poděkoval všem, kteří pracují v církevních školách. Jejich úsilím se v posledních letech staly církevní školy vyhledávanými institucemi. Na rostoucí kvalitě a dobré pověsti školy spolupracuje ředitel a pedagogický sbor, svou zvláštní důležitou úlohu v církevní škole má také spirituál školy či školní kaplan. Rodiče sem své děti s důvěrou svěrují pro kvalitní vzdělání a také pro bezpečné prostředí, které vedení škol spolu s pedagogy vytváří. Díky také všem, kdo jakkoliv podporují církevní školy, zvláště za finanční podporu prostřednictvím každoroční zářijové sbírky na církevní školství!

V září si připomínáme svatou Ludmilu, babičku svatého Václava, knížete a ochránce české země. Podle tradice právě ona stála za kvalitním vzděláním a dobrou výchovou svého vnuka svatého Václava, proto je patronkou vychovatelů a církevních škol. Prosíme ji o přímluvu za všechny školáky i za učitele.

Pravá svoboda je plně zakotvena v Bohu

V září uplyne 400 let od narození prvního sídelního biskupa v Hradci Králové Matouše Ferdinanda Sobka z Bílenberka. A 25. září oslaví své **šedesáté narozeniny** současný pětadvacátý královéhradecký **biskup Mons. Jan Vokál**. Redakce Adalbertu si s ním při této příležitosti popovídala o jeho životě, víře, ale i dnešní společnosti a o tom, jak ji má Církev oslovit.

„Šedesátka se dnes považuje za jakýsi přechod ze středního do vyššího věku. O čem při té příležitosti přemýšlíte? Je už čas ohlížet se v životě zpátky?

Když při této příležitosti uvažuji o svém životě a ohlížím se zpět, jsem v první řadě vděčný Bohu za rodinu, ve které jsem vyrůstal, za dar víry, zdraví, vzdělání a kněžského povolání. Uvědomuji si, kolikrát jsem byl obdarován, aniž bych se o to přičinil. Vlastně si všechny ty dary ani uvědomit nedokážu, tolik jich bylo. V naší diecézi jsem se narodil a byl pokřtěn, zde jsem v dětství poprvé přijal rozhřešení od hříchů, Tělo Páně a byl jsem biřmován. Zde jsem jako ministrant po léta sloužil u oltáře. Zde zrálo moje povolání ke kněžství. Odsud jsem byl nucen utíkat do zahraničí, když jsem toužil po kněžství. Odešel jsem, abych se stal knězem, a po desítkách let mě svatý otec Benedikt XVI. poslal zpátky domů. Do země, kde jsem nesměl ani studovat na kněze, jsem se vrátil na svou biskupskou intronizaci. To vnímám až jako zázrak, něco, co se naprosto vymykalo všem mým představám.

S vděčností vzpomínám také na studentská léta v Praze, později na seminář v Římě, na studium bohosloví, na jáhenské svěcení v Německu, na kněžské svěcení z rukou svatého papeže Jana Pavla

II. v roce 1989, na léta jáhenské a kněžské praxe ve Spojených státech, na svoji službu při Svatém stolci, na biskupské svěcení před sedmi lety v Bazilice svatého Petra, následné převzetí úřadu hradeckého biskupa v katedrále Svatého Ducha a samozřejmě na těch krásných i těžkých, ale milostí Ducha Svatého naplněných sedm let v biskupském úřadě.

„... možná proto, že jsem byl v zahraničí zpočátku v těžké situaci a nejistotě, bylo pro mě snadnější přimknout se k Bohu a najít v Jeho Církvi skutečný domov.

Při tom všem nemohu necítit převelikou vděčnost Bohu, rodičům, kněžstvu, přátelům a všem lidem, kteří mi byli blízcí a pomáhali mi. Dnes tedy především děkuji Bohu a Panně Marii za tolik obdržených darů. Snažit se žít s Kristem není v tomto světě vždy nejsnadnější, ale je to jistě jediná správná cesta životem. Bez Boží pomoci bych to nikdy nedokázal a můj život by vypadal úplně jinak.

„Z čeho čerpáte sílu pro to, abyste se na této cestě udržel?

Z modlitby, ze svátostí, zejména častější svaté zpovědi a každodenního slavení Eucharistie. Považuji za velmi důležité, aby kněz sloužil Mši svatou každý den, zůstal věrný denní modlitbě Církve (breviáři). Již od kněžského svěcení se mi to daří, což je rovněž velký Boží dar související i s darem zdraví. Velikým pomocníkem je mi mariánská úcta, blízkost některých svatých, jako je svatý Damian de Veuster a blahoslavená Kateřina Emmerichová, jejichž symboly mám v biskupském znaku a kteří mi byli vždy oporou v kněžském povolání.

Veliké zázemí nacházím v pevném základě víry, který mi předali rodiče svým způsobem života, hlubokou a prostou zbožností. Víím, že se za mě dnes na věčnosti u Boha přimlouvají a nikdy neustávají ve svých modlitbách, které pro ně byly už za života tak samozřejmé. Naše modlitby a oběti za zemřelé jsou zase důležité pro vytvoření duchovních pout s těmi, kteří už zde mezi námi nejsou. I oni jsou Církvi, bez nich by naše společenství nebylo úplné. V kředu vyznáváme, že věříme ve „společenství svatých“. Měli bychom se do něho už nyní aktivně zapojovat, neboť jsme povoláni k tomu být už tady ve světě jeho součástí.

77 Mají to kněží a biskupové snazší, nebo naopak těžší?

Kněze pomazává Duch Svatý svojí božskou mocí a činí ho schopným jednat při udílení svátostí Kristovým jménem – hlásá radostnou zvěst Evangelia, odpouští hříchy, slaví Eucharistii. K tomu je třeba, aby kněz z těchto svátostí stále čerpal sílu a bez přestání prosil Boha za svěřený lid. V dnešní společnosti je tato služba mnohdy těžká, kněze rozptyluje a znejišťuje přehršel informací, obecný strach z trvalých závazků, spojený s krizí rodin, často chybějícího vzoru otce a podobně. Společnost, které se daří příliš dobře, odsouvá Boha na vedlejší kolej, schází jí pokora a zejména modlitba. To službu kněží ve světě velmi ztěžuje. A není divu, že jistý druh sekularismu snadno proniká i mezi duchovní, jak často připomíná papež František. Někteří kněží jsou v důsledku toho laxní ve víře, nebo se naopak přimknou k jejímu rigidnímu

☛ V Kocliřově s ostatky sv. Jana Pavla II.

„Máme tam Jendu Vokála, ten nám pomůže“

Otázka emigrace je velké téma. V době, kdy jsme žili v podmínkách totality, jsme věděli, že jsou lidé, kteří žijí ve svobodě, svobody si váží a snaží se tento dar využít co nejvíc pro pomoc druhým. Jejich svoboda se stávala pro nás v nesvobodě světlem naděje.

Pan biskup Jan přišel do Říma v roce 1983. Rozmnožil ve věčném městě řady našich emigrantů. Začal studovat na lateránské univerzitě v Římě a na kněžství se připravoval v české koleji v Nepomucenu. Co všechno tam prožíval, co mu jeho působení v Římě, v lůně univerzální církve dalo, to nám řekne jistě on sám, protože každý emigrant měl a má svou vlastní cestu. Pro žádného z nich to však nebylo jednoduché.

Pana biskupa Jana jsem osobně poznal, až když skončil totalitní režim a on, snad to byl rok 1990, přijel k nám do Čech. Vzpomínám, že to bylo na

církevní slavnosti v Jeníkově. Přijel jsem tam s panem arcibiskupem Otčenáškem a někdo mi řekl: „*Tamhle sedí Jenda Vokál.*“ Šel jsem k němu a představil se. Bylo to první setkání s ním naživo, a bylo to setkání přátelské. Vypovídalo i o tom, že jsme o sobě věděli, znali svá jména, i když jsme každý žili jinde. On v Římě a já v Hradci Králové. Vzpomínám také i na to, že když otec arcibiskup Otčenášek něco potřeboval zařídit v Římě na některém z vatikánských úřadů, řekl: „*Máme tam Jendu Vokála, ten nám pomůže. On ví, jak to zařídit, na koho se obrátit.*“

Když jsme v roce 1993 s vysokoškolskými studenty z Hradce Králové jeli na výlet do Říma, poprosil jsem otce Jana, aby nám pomohl sehnat lístky na generální audienci se Svatým otcem. Podařilo se to. Pro skupinu našich studentů bylo milým překvapením, když Svatý otec Jan Pavel II., tak jako jiné skupiny pozdravil jmenovitě i skupinu vysokoškoláků z Hradce

Králové. Radost z toho mezi mladými byla velická. Uvědomil jsem si, že to byla zásluha dnes už našeho pana biskupa Jana. On totiž připravoval české texty Svatému otcovi. Když byl svatý Jan Pavel II. na návštěvě u nás v Hradci Králové, byl to právě Mons. Jan Vokál, který patřil ve vatikánském týmu mezi nejbližší spolupracovníky této papežovy zahraniční cesty do Čech.

Pokaždé, když jsem přijel na návštěvu do Říma, zavolal jsem otcovi Janovi a domluvili jsme setkání. Při jedné z takových návštěv jsem poněkud šprýmově řekl Janovi, že mám rád ryby, takové ty zvláštní mořské, kterým říkám „mořské potvory“. Pan biskup vzal auto a jeli jsme asi hodinu k moři a tam jsem si v restauraci mohl podle svých zálib vybrat z dostatečného množství mořských ryb. Zajímavé bylo na těchto setkáních i to, že otec Jan mohl vždycky přijít až večer po osmé hodině. Ve Vatikánu se pracuje s nějakou tou polední přestávkou až do pozdních

pojetí, aby se cítili jistější, a živou víru tak umrtvují. Oba extrémní postoje jsou nezdravé a Církvi škodí. Za stálou obnovu své víry a za větší pokoru se kněz musí denně modlit, trávit čas v usebrání před svatostánkem, vzývat Ducha Svatého, odevzdávat se Panně Marii a rozjímat při Růženci.

Co když Církev třeba i v důsledku těch extrémních postojů chybuje? Má ji křesťan v takových případech hlasitě kritizovat?

Žádnou z nesnází Církve nelze vyřešit bez modlitby, bez ducha Evangelia a bez přemýšlení o Slově Božím, o tom, jak velikou lásku nám Pán prokazuje ustanovením Eucharistie, skutečností, že život Církve, jejíž hlavou je On sám, svěruje do křehkých lidských rukou. Nejen do rukou papeže, biskupů a kněží, ale i do rukou každého pokřtěného. Nemám žádnou důvěru ve vnitřní kritiky Církve, kteří se nemodlí

a neklečí před svatostánkem. To není poctivé. Církev, která je svojí podstatou Boží, si nejprve musím zamilovat, abych pak mohl léčit její chyby a křehkosti.

„Kde je Církev, kde je katolický kostel, kde je svatostánek, kde se křesťané modlí, tam jsem doma.“

Nejde milovat Krista a pohrdat jeho Církvi. Pohrdat Církvi znamená i pohrdat sebou samým, neboť v jejím lůně jsme přijali křest a skrze ni se nám také dává Bůh poznat. Mnozí lidé v naší zemi nemají třeba i z historických důvodů rádi autority a chtějí hledat Boha sami, ale měli by si uvědomit, že Církvi dává autoritu Bůh, On je tou autoritou, kterou ztělesňuje Církev.

Možná proto, že jsem emigroval do zahraničí, abych se mohl stát knězem, možná proto, že jsem tam zpočátku byl v těžké situaci a nejistotě, pro mě bylo snadnější přimknout se k Bohu a najít v Jeho Církvi skutečný domov. Tehdy jsem se cítil díky Církvi doma v Římě i ve Spojených státech, jako bych vlastně ani nebyl v cizině. I dnes si toho všímám na zahraničních cestách. Kde je Církev, kde je katolický kostel, kde je svatostánek, kde se křesťané modlí, tam jsem doma.

Domnívám se, že nikdo v Církvi, ani papež není uchráněn zkouškám, křížům a krizí a chyb. Nejsme zde na zemi těch pár roků proto, abychom se tu zabydlovali, budovali nějaký ráj a vyhýbali se křížům. Jsme tu proto, abychom dosáhli spásy, kterou nám Pán skrze Církev nabízí, abychom zachránili duši svoji i druhých, abychom nebyli zavrženi a mohli se navěky společně radovat v Božím království.

odpoledních hodin. A navíc otec Jan byl sekretářem mimo jiné pana kardinála Corrada Bafilého, bývalého apoštolského nuncia v Německu. Pomáhal mu prožívat jeho duchodový odpočinek ve věčném městě. Jak říkával, mnoho od něho získal pro svou každodenní službu na státním sekretariátu ve Vatikánu.

Měli jsme spolu vždy o čem hovořit. Zajímal se o to, jak tady žijeme, co se nám už po sametové revoluci podařilo uskutečnit a jaké máme plány do budoucna. Nikdy nás však nenapadlo, ani jednoho, ani druhého, že budeme za několik let spolupracovat ve vedení Královéhradecké diecéze. On jako sídelní biskup a já jako jeho generální vikář.

Čas emigrace byl jistě i pro našeho pana biskupa velkým darem, který ho povzbuzuje dodnes. Byl dlouhá léta v blízkosti papeže a sledoval jeho pastýřskou službu i jeho cestu ke svatosti. Vzpomínám, že mě ze své kanceláře v budově státního sekretariátu ukazoval okna Svatého otce, kde žil, pracoval, modlil se a kde i zemřel.

Čas emigrace byl jistě i pro našeho pana biskupa velkým darem, který ho povzbuzuje dodnes.

Jistě by mohl vyprávět leckterý z našich biskupů, těch prvních polistopadových, ať už to byl pan kardinál Vlk, otec arcibiskup Graubner, biskup Liška, anebo i náš otec arcibiskup Otčenášek, jak jim vděčně a rád pomáhal zorientovat se ve vatikánských úřadech právě otec Jan Vokál.

Šedesát let je šedesát let. Je to ne už milé intermezzo, jak se dá nazvat padesátileté jubileum. Při šedesátce se totiž v našem životě něco láme. Člověk si s největší pravděpodobností může říci, že má za sebou víc jak polovinu života.

Přejeme panu biskupu Janovi, aby ve své šedesátce poděkoval Pánu Bohu za všechno, co od něho přijal. My, kteří s ním spolupracujeme a žijeme pod jeho pastýřským vedením, chceme toto přání ještě doladit tím, že si víc budeme vážit jeho služby diecézi a budeme mu v jeho službě ještě víc pomáhat.

Mons. Josef Socha)

77 Jak tuto spásu nabízet dnešní společnosti? Stojí o ni vůbec?

Materiální hodnoty nikoho dlouhodobě neuspokojí. Neomezená svoboda lidem nestačí. Svoboda nesmí být zaměňována za neodpovědnost a libovůli vybrat si, jak budu například škodit sám sobě nebo žít na úkor druhých. Svoboda, stejně jako všechny jiné hodnoty, dává smysl a existuje jediné tehdy, když je plně zakotvena v Bohu. Ústavní zákony jednotlivých zemí ani přiložené deklarace lidských práv k ničemu dobrému nakonec nepovedou, pokud budou odtrženy od původce a strůjce těchto hodnot, od Boha. Někdy sleduji, jak se na evropských politických scénách všichni ohánějí svobodou a lidskými právy, přitom však odmítají základ všeho dobra, Pána Boha, a nepočítají s Ním. Hodnoty se pak pokříví, přestávají být hodnotami a začnou působit nové zlo, obrátí se proti svým původním cílům.

I svoboda v tomto pojetí pak člověka činí otrokem.

77 Není divu, že jistý druh sekularismu snadno proniká i mezi duchovní. Někteří kněží jsou v důsledku toho laxní ve víře, nebo se naopak přimknou k jejímu rigidnímu pojetí, aby se cítili jistější, a živou víru tak umrtvují.

77 Jak o tom má církev mluvit s nevěřícími?

Církev hlásá a předává radostnou zvěst Evangelia, svou podstatou je misijní. Kdo se setkal s Kristem a hoří láskou k Němu, nedokáže si tak převratnou událost nechat pro sebe. I beze slov se světlo Kristovy lásky šíří skrze Církev, skrze nás křesťany.

Nevěřící lidé mohou získat sympatie ke křesťanství v první řadě prostřednictvím příkladně žijících křesťanů. Skrze křesťany, kteří ve světě konkrétně slouží, nejen že o povolání ke službě mluví. Člověk je stvořen Boží láskou a po Boží lásce touží, nemůže bez ní žít. Nejprve lásku hledá, a když se sám zapojí do služby druhým, mnohdy s velikým překvapením odhalí, že i on je schopen lásku rozdávat, Boží lásku zprostředkovávat těm, kteří po ni prahnou ještě více. To ho učiní moudřejším, pokornějším a krásnějším, to ho může přivést přímo ke zdroji této lásky, k Bohu.

” Jak konkrétně druhému ukázat, že to, co mu chybí, má hledat právě v Církvi?

Často si všímám zejména mezi mladými lidmi, že přes všechny životní spěch, přemíru možností, množství rozptylujících informací a technologií vždycky nakonec prahnou po pravdě, po spravedlnosti, po lásce, po věčnosti, po Bohu. To je příležitost pro každého křesťana včetně laiků, rodin a farních společenství. Všichni bychom měli mít na paměti, že příklad táhne daleko více než slova. Kristus se nevtělil proto, aby kázal, ale aby se obětoval za hříšníka, dal za něj svůj život. Teprve jeho konkrétní oběť zpečetila vše, co učedníkům říkal.

I když média už z principu vyhledávají spíše zneklidňující, zlé zprávy, ve světě máme stále mnoho svatých hrdinů a skutečných svědků Boží lásky. Z velkých osobností jsou to všichni papežové, které jsem mohl za život poznat, ale nemusíme chodit do „velkého světa“. Stačí se podívat do nemocnic, do domovů důchodců, do rodin, kde se rodiče obětují pro výchovu dětí, kde lidé pečují o nemocné, o umírající a podobně. V naší diecézi máme hodně obětavých mužů a žen, pracovníků charity, ale třeba i menších soukromých projektů, jako je Domácí hospic Duha, na který bych rád v září vyhlásil mimořádnou sbírku. Ne z velkých slov, ale zde, z této služby se nejlépe pozná, kdo je živý článek Kristovy Církve.

Není tedy tolik potřebné moralizovat, převychovávat druhé slovy, soustředit se jen na kázání. Jakou hodnotu má přemoudré kázání někoho, kdo nemiluje? V první řadě je třeba sloužit druhým, mít rád člověka, přistupovat k němu s úctou, uvědomovat si, že před Bohem jsme všichni dlužníky za své hříchy a snažit se tento závazek splácet službou druhým. Je také třeba se stále modlit o světlo Ducha Svatého v každé konkrétní situaci. A právě o toto světlo pro všechny věřící i nevěřící v celé naší diecézi zvlášť prosím při příležitosti svých kulatých narozenin. Takový dar si k němu přeji.

Chrámy zasvěcené Matce Boží mě provázejí celým kněžským povoláním

Milí přátelé, bratři a sestry v Kristu, v neděli 10. června se na Svaté Hoře u Příbrami konala Hlavní pouť české církevní provincie při příležitosti 286. výročí korunovace milostné sošky Panny Marie svatohorské. Vrcholem pouti byla Mše svatá, kterou s přibližně tisícovkou poutníků slavili biskupové z diecézí české církevní provincie v čele s hlavním celebrantem panem kardinálem Dominikem Dukou. Pražský arcibiskup označil pouť jako návrat k tradici zdejšího putování za Pannou Marií, která byla přerušena právě náročnou komplexní obnovou tohoto významného poutního místa.

Svatou Horu mám velmi rád pro jedinečné spojení krásy a velkoleposti jejího chrámu s mariánskou úctou. Ta je ohromným pokladem Církve a mezi centry, která o její rozvoj v naší zemi dbají, má Svatá Hora výsadní postavení. Proto je pro mě vždy obohacením k chrámu Nanebevzetí Panny Marie vystoupat.

Letošní slavnost korunovace jsem prožil s pocitem vděčnosti všem, kteří se o toto vzácné místo starají, rozvíjejí je a obnovují. Jako diecézní biskup mám samozřejmě nejraději svůj domácí chrám, královéhradeckou katedrálu Svatého Ducha, a další kostely v naší diecézi, zmínit musím hlavně kostel Narození Panny Marie v Hlinsku, kde jsem vyrůstal a přijal první svátosti. Přesto se cítím být podivuhodně doma i ve všech dalších chrámech a mezi nimi mají zvláštní místo právě chrámy zasvěcené Matce Boží, jež mne provází celým kněžským povoláním.

Poutní chrám na Svaté Hoře je jeden z vůbec nejkrásnějších mariánských kostelů, které jsem navštívil, a to včetně zahraničních. Proto se do něho vždycky rád vracím. I zde jsem pro Vás, milí přátelé, vyprošoval Boží požehnání a mateřskou ochranu Panny Marie.

Srdečně Váš biskup + Jan)

Mariánská Hora na evropském rozvodí

Poutnímu místu kousek od **Dolní Čermné** se prý říkávalo malý Mariazell. Není divu. Mariánská Hora, nacházející se přibližně v polovině cesty mezi Letohradem a Lanškrounem, a rakouský Mariazell mají více společného, než by se dalo předpokládat. Čerstvý vítr, který nepřestal foukat po celou dobu naší návštěvy místa, zvaného též Na Vrších, jako by se nám snažil dokázat příznačnost označení.

Mariánská Hora je mimořádná i tím, že poutním místem, přesněji kostelem Narození Panny Marie ve výšce kolem 500 metrů n. m., prochází hlavní evropské rozvodí. Začíná pod Bukovou horou a jde přes Čenkovice, Výprachtice, po Haldě přes Nepomuky na Mariánskou Horu a po hřebenu Panského lesa ke Kreuzigerovu kříži, kde končí. Říká se, že rozvodí je samotná střecha kostela na Mariánské Hoře. Z levého okapu stéká voda do Čermenky, Tiché Orlice a Labe, které ústí do Severního moře. Z pravého okapu teče voda do Jánského potoka, Moravské Sázavy, Moravy a Dunaje, který se vlévá do Černého moře.

Pouť do Mariazellu trvala pěšky tři týdny

„První písemné zmínky o srazech poutníků vyrazějících z Mariánské Hory do Mariazellu jsou z roku 1780,“ zasvěcuje mě do historie místní duchovní správce Josef Roušar. Scházeli se tady na Svato-dušní pondělí, aby do slavného rakouského poutního místa došli na Slavnost Těla a Krve Páně, lidově Boží Tělo. Šlo jich 150, 200, někdy až tři stovky. Nebyli to jenom farníci z Čermné, ale také z Letohradu a širokého okolí. Nocovali po stodolách nebo v sálech hostinců. Šli bosí, boty přes rameno. Na zádech v raněčku bochník chleba, skromnou stravu si vařili u studánek. 700 kilometrů

☛ Poutní obrázek z Mariánské Hory zobrazuje zázračnou záchranu formána Antonína Keprty

dlouhá cesta tam a zpět jim trvala 21 až 23 dnů. Z toho jeden byl na prohlídku císařského města Vídně a 2 až 3 dny na vlastní pouť v Mariazellu. Převážný počet dnů se ale putovalo. Takže z Čermné do Lanškrouna, navštívili Moravskou Třebovou a nedaleké poutní místo Rychnov na Moravě. Dál šli přes Letovice, Černou Horu, Brno, Rajhrad a Mikulov do Vídně a dál až do Mariazellu. Domů se vraceli jinudy. Přes Lilienfeld, Znojmo, poutní místa Vranov, Křtiny a Sloup.

Vrchnosti se to pochopitelně moc nelíbilo. Vlády se v té době ujal Josef II., který poutím příliš nepřál. Věrné poutníky to ale od cest do slavné mariánské svatyně neodradilo. Vypráví se, je to spíš zaznamenaná legenda, že když jednou procházeli Vídní, zastavili je jacísi úředníci. Vůdce poutě předvedli dokonce před císaře pána. Ten mu vyčínil, proč odvádí lidi od práce. Dostalo se mu ale trefné odpovědi: „Pokud mi Vaše jasnost zaručí dobrou úrodu pro nás a naše pole, necháme tady růžence i modlitební knížky a vrátíme se domů.“ Což ovšem císařská milost zajistit nemohla, a tak prý dovolila pokračovat v cestě do Mariazellu.

Kříž na Mariánské Hoře

„V současnosti už s farníky pěšky do Mariazell neputujeme. Ale mojí touhou je objet a zmapovat místa, kterými v minulosti poutníci procházeli. Mariazell, Křtiny a Sloup jsme při našich farních zájezdech už navštívili. A když jsem zmínil, že šli na Slavnost Těla a Krve Páně, naše dolnočermenská farnost ji slaví právě tady na Mariánské Hoře v neděli po slavnosti Božího Těla. Za doprovodu dechové hudby jdeme průvodem z kostela ke čtyřem venkovním oltářům a uctíváme Pána Ježíše Krista, přítomného v Nejsvětější svátosti. Je to vždycky veliká slavnost, kterou se symbolicky spojujeme s velkým Mariazellem.“ doplňuje Josef Roušar.

Kostel Narození Panny Marie

Interiér kostela

Na Vrších končily hranice velkého statku, které podle pozemkových knih obce Čermné měly parcelní číslo 28. Po roce 1772, kdy byla očíslována všechna obydlí, dostal statek č. 128. Vlastnil jej Franz Tschepen, lidově zvaný Číp. Právě on daroval pozemek na postavení kostela a poutního domu na Mariánské Hoře. Pochován je na hřbitově u kostela sv. Jiří v Dolní Čermné. „Traduje se, že poté, co několikrát viděl za noci z okna svého statku jasně ozářenou oblohu nad Mariánskou Horou, nechal tady roku 1813 vztyčit veliký honosný kříž,“ ukazuje Josef Roušar mezi stromy, kousek od místa, kde stojíme.

Zázračná událost Na Vrších

Rok nato v roce 1814 se Na Vrších odehrála zázračná událost s formanem Antonínem Keprtou z Kunvaldu. „Ve chrámě zdejšího zříš prostičký obraz, představující zázračnou událost zdejšího místa. Dávný ctitel Panny Marie Cellenské, Antonín Kepřta z Kunvaldu u Žamberka, vezl tudy roku 1814 mlýnské kameny z Pruska na Moravu. Pozdě večer při tmě jel zde cestou roklinatou až k nejvyššímu výstupku. Tady marně držel povoz, aby se neskácel. Síla jeho nestačila a vůz i s nákladem se na něho převrhl. Nevida pomoci, volal k Panně Marii Cellenské, aby mu šťastnou hodinku smrti vyprosila. Vtom zaplála u něho záře, v ní zjevila se bílá panna, jež beze slova, se svítilnou v ruce, vůz nad

ním zdvihla. Vozka vstal bez pohromy a jel dále, světlo tak dlouho vida, dokud na dobrou cestu neuhnul, načež panna i se světlem zmizela. Zachráněný, velebě Boha, jenž ho ze smrti na orodování Rodičky Boží vytrhl, konal cestu dále až do známé hospody v Třešňovci a tu, jakož potom i všude jinde po celý život, o příhodě své vypravoval, a že každoročně do Maria-Celli putovati bude, se zavázal, kterýž slib až do své smrti věrně plnil. Na památku svého zázračného zachování pověsil na lípu obrázek, zázračný děj představující.“

” Na výtky, že odvádí lidi od práce, odpověděl vůdce poutě císaři: „Pokud mi Vaše jasnost zaručí dobrou úrodu pro nás a naše pole, necháme tady růžence i modlitební knížky a vrátíme se domů.“

Tolik citace z brožurky Hora Mariánská v Čermné z roku 1896 s odvoláním na Blahověst z roku 1869. Poutníky do Mariazellu vodíval i zbožný Číp. Když zestárnul, vystřídal ho neméně zbožný Leopold Fiala. S poutníky chodil od léta 1846 až do roku 1880. Bez zajímavosti

není, že Číp mu přenechal část pozemku, další Fiala odkoupil a Na Vrších začaly vyrůstat první stavby. Nejprve to byl pískovcový sloupek s obrázkem Panny Marie Cellenské, správněji asi Zellenské, to bylo v roce 1857. O sedm let později 1864 byla postavena kaple a místo bylo při této příležitosti nazváno Mariánská Hora. Záhy ale kaple nestačila velikým zástupům poutníků, a tak byl v roce 1875 vybudován, opět zásluhou pozdějšího správce Mariánské Hory Leopolda Fialy, současný kostel. Jeho světitelem byl bývalý dolnočermenský farář, poté vikář v České Třebové, P. Josef Tupec. První hodiny na věž, jenom pro pořádek, byly pořízeny v roce 1886.

Stojíme na bývalé silnici z Čermné do Lanškrouna, kterou v minulosti projížděly těžké formanské vozy tažené koňmi. Dnes je tady jenom cesta pro pěší, případně cyklisty. Spřežení podobné tomu, se kterým spěchal před blížící se tmou do hostince v Třešňovci Antonín Kepřta, by tady dnes neprojelo.

„Je tady krásný kraj,“ dává mi za pravdu pan farář. „Vidíme nejvýchodnější část Orlických hor, v dálce Suchý vrch, víc na východ je Buková hora, Lázek a přes údolí už začínají Jeseníky. Klub českých turistů tady před lety založil takovou tradici. Na Štěpána sem přijdou až dvě stovky turistů, kteří zpívají koledy a čtou z Božího slova. Mariánská Hora skutečně přitahuje. I já, pokud mně to čas dovolí, v neděli, kdy je

(Knižní tipy

Karmelitánské nakladatelství

www.ikarmel.cz
Komenského 328, 509 01 Nová Paka
Velké nám. 36, 500 01 Hradec Král.
zasilky@kna.cz, tel. 384 420 295
www.kna.cz/prodejny

Jean Mercier

Pan farář má krizi

Příběh o otci Benjaminovi z francouzského maloměsta, který postupně přichází o všechny iluze spojené se svým kněžstvím, a tak jednoho dne zmizí. Co přesně podnikne? A co to udělá s jeho okolím? Brož., 112 s., 179 Kč

Josef Maureder

Porozumět Božímu volání

Různé aspekty rozlišování životní cesty

Kniha chce čtenáři pomoci objevit a žít vlastní povolání, které má jako člověk, křesťan a Ježíšův učedník. Brož., 112 s., 179 Kč

tady od května do října v 16 hodin mše svatá, vezmu batoh na záda, pořádné boty a jdu jako poutník pěšky sem. Odsloužit mši, setkat se s lidmi. Nádherné místo!“

Vstoupili jsme do kostela Narození Panny Marie. Původní kaplička, pískovcový sloupek, v letním horku příjemný chládek.

Dvě tisícovky poutníků na Mariánské Hoře

„V současné době, kdy už poutníci z Mariánské Hory do Mariazellu nechodí, tady máme pouť v neděli o svátku Narození Panny Marie (8. září) nebo v neděli po tomto svátku,“ vysvětluje Josef Roušar. Protože kostel není příliš velký, o pouti jsou bohoslužby slaveny ve venkovním areálu. Hlavní mši svatou v 10 hodin navštíví kolem tisícovky lidí. Celkový počet poutníků za celý den bývá dvojnásobný. Mariánská Hora je oblíbená pro svou čistotu a původnost, mající daleko ke komerci. Pouť tady je největší událostí farnosti a mnoho farníků se na její organizaci podílí. Dopolední mši svatou doprovází chrámový sbor a dechová hudba. „Program máme i odpoledne. Modlíme se křížovou cestu, bývá koncert, zveme hosty. A co je zajímavé, většinou se vydaří i počasí. Tak uvidíme letos.“ dodává pan farář.

Slavné poutě se na Mariánské Hoře konají od roku 1885, kdy je ustanovil hradecký biskup Josef Jan Hais k počtě tisícího výročí smrti sv. Metoděje. Tehdy se prý sešlo několik tisíc poutníků a čtyřicítka kněží. Biskup Hais prohlásil Mariánskou Horu poutním místem, „aby každý, kdo na Velehrad putovati nemůže, mohl poutní místo na Mariánské hoře navštívit“. Za německé okupace byly poutě zakázány, po osvobození obnoveny. Konaly se i přes nepřízeň komunistických úřadů, a jejich tradice je živá dodnes.

Procházíme kostelem od kapličky k hlavnímu oltáři.

„V minulosti prošel mnohými úpravami,“ dozvídám se od pana faráře. „V roce 1900 byl opatřen malbami. Jsou na nich vyobrazení farníků z Čermné, kteří už dávno

nežijí. Tím zpodobněním je vyjádřena jejich zbožnost a úcta k Matce Boží.“ Také výzdoba je z počátku minulého století. O vybavení kostela se zasloužili místní řemeslníci. Novogoticky stylizovaný boční oltář Kalvárie je od truhláře Jahny z Horního Třešňovce. Také hlavní oltář vypadal původně jinak, svědčí o tom dochované fotografie. Kolem roku 1890 na něm byl obraz Nejsvětější Trojice, který si poutníci přinesli z Mariazellu. Až později sem byla umístěna socha Panny Marie s Ježíškem.

Poutní místo v proměnách času

Další proměny lze vidět na dobových fotografiích a pohlednicích zde umístěných. Mariánskou Horu zachycují v době, kdy okolo nebyl les, takže mnozí farníci ji mohli vidět z oken svých příbytků. Tady přicházejí poutníci z okolních farností. Bývalo prý zvykem, že ministranti s křížkem je chodili vítat k silnici a pak přivedli sem do kostela. V roce 1865 byl postaven malý patrový domek o čtyřech místnostech, ve kterém bydlel zakladatel a správce Mariánské Hory Leopold Fiala. Farnost později přistavěla další domek, který byl 1876 zvýšen o patro a současně zde byla povolena hostinská koncese. Roku 1886 bylo do půlkruhu před kostelem postaveno 14 kapliček křížové cesty a vysázena dvojitá lipová alej.

Vracíme se ke kapličce. Je to vlastně presbytář oné původní kaple, podobně jako v Mariazellu. „*Tento dům Boží vystavěl Hospodin skrze zbožné srdce*“, čteme.

„Na pouť sem zveme všechny lidi dobré vůle,“ uzavírá P. Josef Roušar naše setkání s poutním místem na Mariánské Hoře. A také zpovědníky. Lidé na zpověď stávají ve frontě. P. Roušar vzpomíná na ženu, která mu tady při jedné pouti řekla: „Pane faráři, já když viděla ty zástupy lidí, jak stojí u zpovědnice, tak jsem jim začala závidět. Oni někam patří. Oni můžou prožít odpuštění.“ „A tak se to v ní nějak pohnulo. Kdoví. Ale chtěl bych věřit, že lidé začínají znovu objevovat svůj poutnický rozměr.“

Eva Zálešáková)

Historie Biskupského gymnázia v Hradci Králové

Řadu let se plní lavice Biskupského gymnázia Bohuslava Balbína. Jaká je však historie **institute a budovy Borromea** na Orlickém nábřeží, která za více než stoletou historii už posloužila také účelům internátu, lazaretu a filmovému podniku?

Borromaeum

...byl to internát, kde chlapci už při gymnazijních studiích rozvíjeli své případné povolání ke kněžství. V těchto zařízeních se dbalo na správnou křesťanskou výchovu, nahrazení „teplého dechu domova“, ale zároveň na řád a odříkání, které pomáhají pěstovat charakter a kterým by se chlapcům doma nedostalo. Nápis „*Pod zákonem volnost*“ znamená, že když se dodržují pravidla, může se člověk svobodně rozvíjet. K zakládání chlapeckých seminářů vybízí už dokumenty 23. sezení Tridentského koncilu z roku 1562.

V Královéhradecké diecézi byl však takový ústav založen až v polovině 19. století z důvodu ubývání počtu kněží. Takzvaný konvikt (ústav poskytující studentům ubytování, stravu a výchovný dozor) byl založen biskupem Karlem Borromejským Hanlem (1782–1874). Původní biskupova představa spojit seminář s havlíčkovobrodským gymnáziem, kde by se chovanci vzdělávali i bydleli pod jednou střechou, ztroskotala. Proto se našlo nové místo v Hradci Králové, kde měl vzniknout chlapecký konvikt. První sbírka byla vyhlášena mezi kněžími, sbírky se opakovaly a přispívat mohli i laici (zřejmě přispěl i císař Ferdinand I.). Mezi roky 1855–57 byly zakoupeny a strženy tři domy v dnešní Špitálské ulici. Na jejich místě se začala stavět budova semináře, která byla dokončena v roce 1859 a otevřena o rok později. Ředitelem byl František Gruss a ústav čítal 112 chovanců. Název Borromaeum nesla budova podle světce Karla Borromejského a patřila

k nejhezčím domům v Hradci Králové. Měla 32 místností a na svou dobu byla stavěna velmi moderně. Za 42 let se v Borromaeu vystříдалo 1273 studentů.

Kultura

Už od počátku fungoval v Borromaeu divadelní spolek. Poprvé chovanci zahráli frašku Rekrutýrka v Kocourkově. Tehdejší ředitel Gruss nechal po zhlédnutí vybudovat plnohodnotné jeviště. Od té doby se téměř každých 14 dní pořádala divadelní představení a hudební zábavy. V roce 1885 divadlo vyhořelo a bylo obnoveno až po devíti letech ředitelem Reylem. Celkem bylo ve starém Borromaeu zahráno 74 her, z toho tři čtvrtiny byly komedie a čtvrtina hry na vážnější téma. Podle pamětní knihy spolku bylo do I. světové války sehráno celkově 87 her. Po válce jeho činnost uhasla.

Nová budova gymnázia na nábřeží

V pozdějších letech se ale začaly objevovat problémy s rozmístěním ložnic a bytů vychovatelů. Chovanci mohli kontrole představených snadno uniknout. Rovněž vadila absence zahrady a poloha ve středu města, protože díky tomu začali chlapci navštěvovat hospody. Tehdejší ředitel František Reyl (1865–1935) vznesl návrh na stavbu nové budovy, který byl přijat. Stará budova byla později pronajata státní poště. Po mnoho let byly v havarijním stavu a po rozsáhlé rekonstrukci se změnila na hotel s názvem Rezidence Boromeum.

Historie v datech

- **1782** – narodil se Karel Borromejský Hanl (4. 9.)
- **1850** – vyhlášena sbírka na stavbu konviktu
- **1860** – začal fungovat konvikt Borromaeum (1. 10.)
- **1865** – narozen František Reyl (20. 2.)
- **1899** – zakoupen pozemek pro novou budovu konviktu
- **1900** – počátek stavby nové budovy
- **1902** – slavnostní otevření
- **1914** – sdílení prostor s gymnáziem
- **1940** – sdílení prostor s třemi třídami měšťanské školy
- **1943** – budova zabrána organizací Hitlerjugend
- **1945** – tábor pro německé civilisty, Rudá armáda
- **1950** – ústav zrušen
- **1956** – zestátnění
- **1959** – budovu získal Pedagogický institut
- **1992** – Biskupské gymnázium Bohuslava Balbína

František Reyl s podporou dalších představených poslal svou žádost tehdejšímu biskupovi Brynychovi, který jim stavbu povolil. Roku 1899 byl zakoupen pozemek o rozloze 7483 m² na břehu řeky Orlice. Tehdy to byla část zbořeníště hradeb označována jako „blok Z“. Biskupství se muselo zadlužit u královéhradecké spořitelny, aby mělo peníze na stavbu budovy. Dluh ve výši 26 000 korun mělo splácet 56 let.

Reyl navrhnul vzhled a vnitřek budovy a také plot, který stojí dodnes. Realizace byla svěřena stavební společnosti architekta Viktora Weinhengsta a oficiálně začala 26. července 1900. Na vykopání základů, do kterých byly použity zbytky pevnostního zdiva, bylo najato dvacet trestanců z věznice. Základy jsou v hloubce 4–6 metrů, celá budova je položena na silné betonové desce, pod kterou je vrstva hrubozrnného písku, aby se budova na tak špatném podloží udržela a nesesunula se. Cihel bylo použito více než milion. Ústav byl slavnostně předán k užívání 26. července 1902, vysvětil jej biskup Brynych, který o několik měsíců později zemřel.

Budova má půdorys písmena E a je 87 m dlouhá. V suterénu se nacházela tělocvična, koupelny, pekárna, kotelna a dřevníky. V přízemí byla čekárna, byty řeholnic zajišťujících provoz, hostinský pokoj, hudební síň, jídelna a kuchyně. V prvním patře byl byt ředitele, čtyři studovny, dvě ložnice, knihovna, čítárna a dva nemocniční pokoje. V druhém patře se nacházelo třináct ložnic, tři umývárny a kaple. Ve třetím patře byly šatny a půdy. Ne dvore hřiště s kuželníkem, krytá veranda a zahrada. V každé místnosti byla kamna, proto má budova tolik komínů. V době vzniku byla budova orientována do polí a luk. Na sloupu nad hlavním vchodem stála dvoumetrová socha sv. Karla Borromejského. Od roku 1936 byl ve sklepě bazén. Dnešní počítačová učebna a učebna hudební výchovy byly původně jednou velkou jídelnou. Na dvoře, kde stojí nyní garáže, byly původně chlévy a drůbežníky. Z toalet a umýváren podél hlavního schodiště jsou dnes kabinety.

I. světová válka

Na začátku války vykazala armáda hradecké gymnázium z jeho prostor

v jezuitské koleji. Gymnázium bylo poskytnuto několik učeben v prvním patře budovy Borromaea. Vztahy mezi vedením gymnázia a Borromaea nebyly ideální, vedly se dohady o placení nájmu a žáci ponechali vnitřní zařízení ve značně poničeném stavu. Gymnázium se z Borromaea odstěhovalo až v roce 1928 do nově postavené budovy na Tylově nábřeží. Tehdejší ředitel Vincens Boháč následně budovu zmodernizoval a přesunul sociální zařízení.

II. světová válka

V prvních letech války se do budovy nastěhovaly tři třídy měšťanské školy. Mezi lety 1941–43 se chovanci dělili o životní prostor s vystěhovaným ústavem hluchoněmých. Poté byla budova zabrána organizací Hitlerjugend. Část vybavení bylo vystěhováno a chovanci byli ubytováni po farách v Hradci Králové a okolí. Ke konci války se zde ukrývali němečtí civilní uprchlíci. Ti, kteří tam zemřeli, byli pochováni na zahradě gymnázia. Budovou následně prošla Rudá armáda. Nakonec se budova vrátila k původnímu účelu.

Podpořte církevní školství v naší diecézi

Drazí věřící, bratři a sestry, v novém školním roce, stejně jako v předchozích letech, vyhlášíme sbírku na podporu církevního školství v Královéhradecké diecézi.

V naší diecézi působí 2 mateřské školy (v Hradci Králové a Kutné Hoře), 2 základní školy (v Hradci Králové a Borohrádku), 3 gymnázia (v Hradci Králové, Kutné Hoře a ve Skutči) a jedna základní umělecká škola (v Hradci Králové). Dohromady tyto školy navštěvuje více než 1600 žáků a studentů, o které se stará více než 200 učitelů a dalších zaměstnanců.

Jsm rádi, že o studium na církevních školách je stále velký zájem. Vysvětlujeme si to tak, že rodiče, kteří svěřují

své potomky do péče církevních institucí, zde hledají a doufají najít něco, co v ostatních školách nenaleznou. Nejen kvalitní vzdělání (které by mělo být na každé škole samozřejmostí), ale také bezpečné prostředí, pěkné mezilidské vztahy, všestranný rozvoj, včetně morální a duchovní stránky osobnosti. Většina dětí, které nastupují do našich škol, přitom nepochází z křesťanských rodin, a je tedy pro nás velkou výzvou představit jim církev jako společenství reprezentované konkrétními lidmi a víru jako plnohodnotný způsob života.

Církevní školy dokáží nabídnout vzdělání i další množství aktivit pro ty, kteří se s křesťanským pohledem na svět setkávají poprvé, ale zároveň poskytují péči těm studentům, kteří jsou již zakotveni v církvi

a chtějí svůj duchovní život rozvíjet a prohlubovat. Každoročně stoupající zájem o umístění dětí v našich školách je důkazem, že jsou širokou veřejností považovány za důvěryhodné instituce, které se o své žáky a studenty dokáží dobře postarat, a je pro nás velkým závazkem v této naší práci kvalitně pokračovat. Touto cestou proto chceme poděkovat všem, kdo přispěli do loňské sbírky, jejíž výnos činil celkem 850 000 Kč. K této částce Biskupství královéhradecké přidalo ještě 200 000 Kč z fondu církevního školství. Mezi jednotlivé školy v diecézi tak bylo letos rozděleno více než 1 milion Kč. Školy díky tomu pořídky nové vybavení do odborných učeben či moderní výukové pomůcky. Biskupské gymnázium v Hradci Králové například modernizuje počítačovou učebnu, Církevní gymnázium v Kutné Hoře díky

Komunismus

S nástupem totalitního režimu byly rušeny všechny křesťanské instituce, a tak i konvikt byl v roce 1950, po 90 letech provozu, zrušen a už nikdy obnoven. Prostory byly nějaký čas užívány jako internát a následně byly využívány pro filmový ústav. Poté byla budova protiprávně zestátněna a od roku 1959 v ní sídlil Pedagogický institut, pozdější Vysoká škola pedagogická. V sedmdesátých letech nechala na dvoře vystavět dnešní „Kostku“, která sloužila k výuce marxismu, leninismu a historie.

Život studenta

V zimě se vstávalo v 6 hodin, v létě v 5.30 hod. Po úpravě zevnějšku následovala ranní mše v kapli. Den oficiálně končil ve 20.45 hod. společnou modlitbou. Starší žáci mohli studovat až do 22.00 hod. Přes den byli chovanci shromážděni ve studovnách, v létě mohli studovat na zahradě. Při studiu se nemohlo dělat nic, co k němu nepatřilo. Ložnice se přes den zamykaly.

Volný čas byl vyplněn organizovanou zábavou a venkovními aktivitami. Volno měli chovanci jednu hodinu denně a nesměli mít u sebe žádné peníze. V jídelně měl každý své místo, při jídle se dbalo na střídmost a společenské chování. Chleba a příkrm byl neomezený, maso a moučné pokrmy se podávaly v omezených dávkách. Pivo si mohli chovanci dopřát jen na zvláštní přání rodičů a za mimořádný příplatek. V ústavu se vyučoval sborový zpěv, hra na hudební nástroje, šachy. Stejně tak se mohli chovanci učit cizím jazykům. Každý den se chodilo na procházky a pořádaly se pohybové hry.

příspěvku ze sbírky dosáhlo na několikamilionovou dotaci z EU a již vybudovalo několik moderních učeben přírodních věd. ZŠ v Borohrádku zakoupila nový školní mikrobús, kterým sváží své žáky ze širokého okolí, a umožňuje tak vzdělání na církevní škole i dětem ze špatně dostupných obcí.

I v tomto roce budeme vděční za finanční příspěvek, který pomůže školám realizovat kvalitní vzdělání i výchovu v křesťanském duchu. Podporu církevního školství však můžete vyjádřit nejen Vaším finančním příspěvkem do sbírky, ale také například propagací církevních škol ve vašem okolí a v neposlední řadě také modlitbou, aby se církevním školám dařilo naplňovat jejich poslání v naší současné společnosti.

S poděkováním za jakoukoli formu podpory

Mons. Karel Moravec, biskupský vikář pro církevní školství)

Mons. Jan Vokál, biskup královéhradecký)

Pozn.: Příspěvek může být zaslán i složenkou nebo převodem z účtu. Informace poskytne Stanislava Kučerová, odbor církevního školství, tel. 739 344 697, kucerova@bihk.cz.

Osobnosti

Mnoho chovanců se stalo kněžími, např. mučedník II. světové války Jan Černý (1871–1944). Mezi známé absolventy, kteří se nevydali na kněžskou dráhu, patří hudební skladatel Karel Moor, a také propadlík přeloučského gymnázia, herec František Filipovský (1907–1993).

Zdroj: Biskupské gymnázium v Hradci Králové)

(Profesor Hauf, studenti 5. B (Pravděpodobně meziválečné období. Poznáváte někoho? Ozvěte se nám do redakce.)

(Knižní tipy

Nakladatelství Paulinky

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1
t. 224 818 757, objednavky@paulinky.cz
www.paulinky.cz

Papež František

Gaudete et exsultate (Radujte se a jásejte)

Ve své apoštolské exhortaci reflektuje papež František všeobecné povolání ke svatosti. Zamýšlí se nad tím, jak můžeme na tuto výzvu odpovědět v dnešním moderním světě. Hlavní myšlenkou exhortace je, že svatost znamená následování Ježíše. Brož., 96 s., 99 Kč

Evangelium na každý den roku 2019

Knižka kapesního formátu pro ty, kdo touží číst a rozjímat evangelium v rytmu liturgie církve. Evangelní úryvek je doprovázen krátkým komentářem. Nechybí odkaz na ostatní liturgická čtení a informace o slavnosti svátku či památce daného dne. Brož., 237 s., 109 Kč

Úmysly Celosvětové sítě modlitby s papežem na rok 2018

Co je Celosvětová síť modlitby s papežem (Apoštolát modlitby)?

Je to zcela jednoduché. Na Apoštolátu modlitby se může podílet každý člověk bez ohledu na své postavení či vzdělání. Nevypisuje se přihláška, nevývádají se legitimace, neplatí se členské příspěvky.

Apoštolát modlitby nabízí velmi jednoduchý způsob, jak ovlivňovat prosazování dobra a potlačování zla v Božím království na zemi. Modlitba je tak důležitá a tak účinná, že nám to připadá neuvěřitelné. Do modlitby vkládám všechno, co jsem a co mám. I zcela nepatrná věc pak nabývá na síle a vážnosti, protože vše konám v Duchu svatém a ve spojení s Ježíšem Kristem a Otec to přijímá s laskavostí a velmi si toho cení.

Denně se modlím obětní modlitbu Apoštolátu, vkládám do ní všechno, co je mi na světě drahé, a přidávám k tomu modlitby a práce, radosti a bolesti celého dne. Spojuji vše s obětí, kterou Kristus přináší Otcí, a tím vše nabývá na hodnotě.

Celý můj život tak přes svou nedokonalost a nepatrnost získává hluboký smysl, i když možná náležím k těm, s nimiž se už pro jejich pokročilý věk, nemoci nebo tělesné slabosti moc nepočítá.

V celé své jednoduchosti spojuje Apoštolát modlitby ty, kdo jsou do něj zapojeni, ve společném zápase se skutečně důležitými problémy církve na celém světě. Tím znásobuje účinnost a důležitost jejich dávání.

Nevede se evidence o počtu lidí, kteří se do Apoštolátu modlitby zapojují, odhaduje se však, že je jich na celém světě asi 50 až 70 milionů.

Denní modlitba

Nebeský Otče, kladu před tebe celý dnešní den a ve spojení s tvým Synem, který ve mši svaté neustále zpřítomňuje svou oběť za záchranu světa, ti nabízím své modlitby, práce, utrpení i radosti. Duch Svatý, který vedl Ježíše, ať je i mým průvodcem a dává mi sílu svědčit o tvé lásce. Spolu s Pannou Marií, Matkou našeho Pána a Matkou církve, to vše přináším jako svou nepatrnou oběť zejména na úmysly Svatého otce a našich biskupů: všeobecný nebo evangelizační úmysl a národní úmysl.

Svatý Františku Xaverský, oroduj za nás!
Svatá Terezie od Dítěte Ježíše, oroduj za nás!

Záři

Všeobecný úmysl: Mladí lidé v Africe
Aby mladí lidé afrického světadílu měli přístup ke vzdělání a práci ve vlastní zemi.

Národní úmysl: Za odvahu ke každodennímu následování Pána i přes opakující se poklesky a nedokonalosti (srv. Žl 137/136).

Po broumovských stopách prvního hradeckého biskupa

Před 400 lety se narodil **Matoušek Ferdinand Sobek z Bílenberka** (1618–1675), první královéhradecký biskup

V Rajhradě v rodině purkrabího v benediktinském klášteře spatřil 19. září 1618 světlo světa syn. Historie ho zná jako Matouše Ferdinanda Sobka z Bílenberka, prvního královéhradeckého biskupa a 15. arcibiskupa pražského. S jeho jménem jsem se poprvé setkala v roce 1994. To už jsem nějaký čas spolupracovala s náhodským vikářem Norbertem Josefem Zemanem, správcem broumovského klášteře. Právě on mně, bylo to někdy na přelomu zimy a jara, dal vědět, že v kryptě opatského kostela se našly četné ostatky, s největší pravděpodobností také Sobkovy. Že přijede profesor Emanuel Vlček, kapacita v evropské paleoantropologii,

mediálně v té době velmi známý identifikací pozůstatků Karla Hynka Máchy. A chci-li být u toho. Kdo by nechtěl!

Ostatky v broumovské kryptě

Když jsme se sešli nad lepenkovými krabicemi s kosterními pozůstatky, věděla jsem už, že Matouš Sobek ve své závěti vyslovil tři přání. Aby jeho srdce bylo pohřbeno ve svatováclavské kapli pražské katedrály. Zbylé orgány u sv. Mikuláše na Starém Městě pražském, v kryptě tam byla uložena jeho matka. Poslední přání bylo, aby jeho mumifikované tělo pochovali do

kostela sv. Vojtěcha v Broumově. Tak se i stalo. 22. června 1675 bylo tělo pohřbeno v kryptě pod kaplí sv. Rodiny. V roce 1940 se v ní ale instalovalo horkovzdušné topení a všechny ostatky byly přeneseny. Technická novinka kostelu přinesla více škody než užitku. Stěny, fresky i obrazy se začaly potit, a proto se topení opět odstranilo. O rok později byla hrobka zrušena. Ostatky byly přeneseny do krypty v kapitulní síni, kde byly uloženy do onoho roku 1994, kdy byla po dlouhé době otevřena. Bylo zřejmé, že je ve špatném stavu, je třeba ji upravit a kosterní pozůstatky důstojně uložit. První prozkoumání přineslo také zjištění, že mezi rozpadajícími se

Matouš Ferdinand Sobek z Bílenberka OSB

(19. září 1618 Rajhrad – 29. dubna 1675, Praha) byl benediktinský mnich, opat u sv. Mikuláše na Starém Městě pražském a ve sv. Janu pod Skalou. Světící biskup pražský, první biskup královéhradecký (1659–1668) a arcibiskup pražský (1668–1675).

Po absolvování rajhradské klášterní školy nastoupil do benediktinského gymnázia v Broumově. Následně studoval filosofii na olomoucké univerzitě, v roce 1638 složil řeholní sliby v broumovském klášteře a asi v roce 1639 byl v Olomouci vysvěcen na kněze. V roce 1656 byl povýšen do šlechtického stavu s predikátem „z Bílenberka“.

Po založení královéhradeckého biskupství se stal Sobek jeho prvním biskupem: papež Alexandr VII. potvrdil jeho jmenování 10. listopadu 1664, a tak jej mohl pražský arcibiskup kardinál Harrach dne 15. března 1665 v pražské katedrále vysvětit na biskupa. Po smrti Harracha a jeho nástupce Jana Viléma Libštejnského z Kolovrat, který se ani nestačil ujmout funkce, byl císařem Leopoldem I. jmenován pražským arcibiskupem. Pallium převzal 28. dubna

1669 z rukou olomouckého biskupa Karla z Lichtenštejna-Kastelkornu v poutním kostele v Tuřanech u Brna a už 4. května se ujal svého úřadu v Praze. Jako pražský arcibiskup pokračoval v konsolidaci hospodaření a správy arcidiecéze. Na podnět Bohuslava Balbína vymohl pro pražské arcibiskupy knížecí titul. Došlo k reformě liturgie, opravě katedrály (stavba kaple sv. Vojtěcha), založení Dědictví svatováclavského a znovuzískání příbramského arcibiskupského zámku. Díky šlechtickým dárcům byl založen františkánský klášter v Hájku u Hostivic a karmelitánský klášter v Havlíčkově Brodě. Snažil se o založení plzeňského biskupství, ale tento záměr neprosadil kvůli odporu místních samospráv, které se obávaly omezení svých pravomocí.

rakvemi je truhlička s textem označujícím, že jde o pozůstatky Matouše Ferdinanda Sobka z Bílenberka.

„V kryptě jsme našli zbytky rakve“, potvrdil profesor Vlček rozhlasovému mikrofonu. „Navrchu přibitý kříž, zevnitř olověná destička se Sobkovým jménem a zbytkem bílenberského znaku. Nebylo pochyb o tom, že v ní leží Matouš Ferdinand Sobek, spolužák Bohuslava Balbína. Rakev s destičkou ale jako nevyvratitelný důkaz nestačila. Bylo třeba zajistit demografická data. Určit pohlaví a věk, abychom mohli porovnávat se známým chronologickým věkem. Spolehlivě pomůže i zkoumání chrupu. Šlo o pozůstatky muže, stáří padesát sedm let. To by souhlasilo. Co bylo příčinou smrti? Zjistili jsme ale, že arcibiskup trpěl dnou. Ruce, nohy, prakticky celá kostra byla zasažena. Nejvíce lokty a hřbety nohou, jeden výrůstek vedle druhého. Ta nemoc ho musela strašně sužovat.“

Přesto právě díky jí a jejím průvodním jevům mohl profesor Vlček mnohem snadněji vytrdit pozůstatky z broumovské krypty. Kostí s výrůstky patřily jednoznačně Sobkovi. Kosterní pozůstatky dalších 29 řeholníků byly benediktinů, kteří se shromažďovali po Bílé hoře v klášteře k emigraci. Vlast už nestačili opustit a v Broumově našli místo posledního odpočinku.

Prof. Vlček s bývalým náhodským vikářem Norbertem Josefem Zemanem s ostatky biskupa Sobka v broumovské kryptě ???

„Jako podpůrný důkaz jsme měli k dispozici Sobkovy dopisy, v nichž si na dnu stěžuje,“ dozvěděli jsme se později od profesora Vlčka. „K prokázání autenticity ovšem dopisy nestačí, i když už lze hovořit o pravděpodobnosti hraničící takřka s jistotou. Existují Sobkovy dobové portréty. Superprojekce lebky do obrazů mluví nade všechnu pochybnost. Dále. Sobek měl mohutně vyvinuté žvýkácké svaly s maximálními úpony. Velmi dobrý byl jeho chrup. Chyběly mu jen dvě stoličky, o které přišel ještě zaživa. Zkoumání čelistí prokázalo ještě jednu anomálii. Vrozenou cystu. Ale nebyla zhoubná a nedělala zřejmě potíže. Jinak žádný nález. Čelní dutiny měl krásně čisté,“ liboval si profesor. „Vysoký byl 159–160 centimetrů. Hubený zrovna nebyl. Koneckonců portréty ukazují na milovníka chutné krmě. Kdyby dobře nejedl, neměl by dnu. Pozůstatky patří arcibiskupovi. Prokazují to všechny dostupné vědecké metody. Důkazem je i další následek dny. Žeberní chrupavky byly tak zkostnatělé, že vytvořily krunýř. První žebra byla připojena k hrudní kosti. Tělo se bránilo zánětu zvápenatěním na kloubních chrupavkách a pouzdrech. Jinak byl první královéhradecký biskup zdrav. Jediné, co mu muselo dělat potíže, bylo klekání.“

Poté, co profesor Emanuel Vlček nade všechnu pochybnost prokázal pravost kosterních pozůstatků Matouše Ferdinanda Sobka z Bílenberka, začalo se připravovat jejich důstojné uložení. „Jen mě mrzí, že tenkrát nebyl k sehnání červený mramor, ze kterého je udělána originální vrchní deska s figurální výzdobou. Na stěny sarkofágu jsme proto museli použít žulu,“ vzpomíná bývalý pastorační asistent, současný správce kláštera Přemysl Sochor. 27. srpna 1994 byly za přítomnosti pražského arcibiskupa Miloslava Vlka nakonzervované ostatky uloženy přibližně na místo, kde spočívaly původně. Do kaple sv. Rodiny v klášterním kostele sv. Vojtěcha, do nově zhotoveného sarkofágu s původním reliéfem, který byl částečně zazděný do stěny. Uložení bylo pro Broumov a široké okolí, včetně sousedního polského příhraničí, mimořádnou událostí. S prvním královéhradeckým biskupem se rozloučili jeho třináctý nástupce Karel Otčenášek,

břevnovský arcipat Anastáz Opasek a další vysocí církevní hodnostáři.

Nález kopie Turínského plátna

Za pět let znovu telefon a vzrušený hlas vikáře Norberta Josefa Zemana. „Přijďte, máme Turínské plátno!“ Na světě existuje asi čtyřicet kopií tzv. Turínského plátna, do něhož byl údajně zabalen Kristus, když ho snali z kříže. A jediná severně od Alp bude v bývalých Sudetech. No, to určitě! Ale co kdyby? Tedy vzhůru do Broumova.

Původně gotický klášterní kostel sv. Vojtěcha představěli Dientzenhoferové ve stylu italského baroka. Se svými průvodci jsem došla k presbytáři a Přemysl Sochor ukázal nahoru na emporu.

„Támhle jsme to našli. Nad kaplí sv. Kříže za zlaceným štukovým věncem s nápisem Sancta Sindon.“ Přemysl Sochor byl v broumovském klášteře na civilní vojenské službě. Tajemství nápisu Sancta Sindon mu nedalo spát. „Svaté plátno? Zpoza štukového věnce vyčnívala zašlá skříňka, o které nedokázali říci nic bližšího ani pamětníci, ani archivy. Samozřejmě, že po nálezu ostatků arcibiskupa Sobka jsme doufali, že jsme na stopě dalšího objevu. Pan vikář předpokládal, že by tam mohlo být něco, co se týká Turínského plátna, třeba nitka z originálu. Přelezl jsem zábradlí empory. Schránka byla ukotvená na jednoduché skobě, takže se dala snadno vytáhnout. Pokrytá byla vrstvou prachu. Otevřeli jsme ji – a uvnitř našli složený hadr. Naše zklamání trvalo jen do chvíle, než jsme ho rozbalili. Světlo z oken dopadalo přímo na plátno a vykreslilo na něm obrys postavy. Uprostřed bylo něco zašitého. Autentika, vydechl pan vikář Zeman. Uměl velmi dobře latinsky, hned poznal, že jde o kopii Turínského plátna. To už jsme věděli, že jsme objevili unikát.“

Autentika je církevní průvodní listina, která prokazuje pravost relikvie. Z této bylo patrné, že broumovská kopie Turínského plátna pochází z roku 1651 a že byla darována Matouši Ferdinandu

◀ Za štukovým věncem nad kaplí sv. Kříže se ukrývala...

◀ ...jediná známá kopie Turínského plátna severně od Alp

Sobkovi z Bílenberka, tehdejšímu opatovi u sv. Mikuláše v Praze z komunity benediktinů v Broumově. Autentika nesla podpis turínského arcibiskupa Julia Cesara Bergirii a uváděla osoby, které měly plátno do Čech dopravit. Krom toho listina potvrzuje, že obě plátna, tedy turínský originál i jeho kopie, byla k sobě slavnostně dotýkána a zmiňuje hodnostáře, kteří se obřadu účastnili. Výrazný nápis „*Extractum ab originali*“, tedy vytaženo z originálu, je výmluvným svědectvím o pravosti kopie.

„*Ne všechny kopie Turínského plátna jsou zdařilé. Některé jsou dost nepovedené. Broumovská patří k nejlepším. Krom toho je jedinou kopií ve střední Evropě,*“ vysvětloval od té doby už mnohokrát Přemysl Sochor. „*Její výjimečnost je dána tím, že umělec, který ji tvořil, byl velmi zručný. Některé kopie totiž vypadají velmi primitivně, asi jako kdybychom pracovali s bramborovým tiskátkem. Toto plátno se ale svou zpracovaností velmi blíží originálu.*“

Kopie včetně stop po dávném požáru

Neznámý tvůrce namaloval otisk mužské postavy čtyřmi odstíny přírodní hnědé barvy. Na první pohled je patrné, že nešlo o žádnou uspěchanou práci. Na plátnu jsou sice zřetelné tahy štětcem, ale práce je provedena neuvěřitelně citlivě. Přechody mezi jednotlivými odstíny jsou velmi jemné a celá malba působí kompaktně. Stejně jako v případě originálu bylo podkladem pro broumovskou kopii lněné

plátno, rozdíl byl ale ve způsobu tkaní. Obě plátna mají společné také stopy po velkém požáru v savojském městě Chambéry, ačkoliv broumovské ve Francii nikdy nebylo.

Svaté plátno bylo ale v 16. století uloženo ve stříbrné schránce v kostele v Chambéry, který na sklonku roku 1532 zachvátil oheň. Schránka se žářem začala tavit a kapající stříbro propálilo Turínské plátno na několika místech. Relikvii se podařilo na poslední chvíli zachránit, byla ovšem nevratně poškozena. Protože bylo plátno složené, tak na něm roztažené stříbro vytvořilo symetrické díry. Sestry klarisky v roce 1534 propálená místa podšily a na záplaty hnědou barvou doplnily chybějící otisk postavy. Je tedy logické, že událost v Chambéry se musela projevit i na broumovské kopii z roku 1651. To, co je na originálu propálené a vyspravené, objevuje se ve formě skvrn i na ní. Dávnému zhotoviteli tedy nešlo jen o údajný otisk Ježíšova těla, ale o plátno jako takové.

Jak je možné, že se o broumovské kopii jedné z nejceněnějších církevních památek tak dlouho nevědělo? Vždyť do Čech musela doputovat krátce po svém vyhotovení v roce 1651. Při barokní přestavbě klášterního kostela se navíc patrně počítalo s tím, že zde bude schránka s plátnem uložena. Odpovídá tomu štukatérská kompozice nad kaplí sv. Kříže i samotný nápis Sancta Sindon. A že by si za celou tu dobu viditelně umístěné schránky nikdo nevšiml?

„*Určitě ji někdo otvíral před námi. Ale buď nevěděl, o co jde, nebo jakou to má cenu. Protože dokud se plátno nerozbalilo, tak opravdu vypadalo jen jako složená zašlá látka, kus hadru,*“ připouští Přemysl Sochor. Na schránku navíc celá staletí dopadal prach, takže ačkoliv její čelní stranu tvoří skleněná deska, vidět dovnitř skrze ni nebylo. Mlčí i dobové prameny. Existuje sice seznam barokních relikvií, ale broumovská kopie v něm chybí. Patrně proto, že byla soukromým majetkem Matouše Sobka z Bílenberka, než ji klášteru daroval. Do Broumova se vbrzku začali sjíždět badatelé z celé Evropy. Shodli se na tom, že kopie je autentická a velmi zdařilá. Také je překvapil velmi dobrý stav, ačkoliv plátno bylo v obyčejné dřevěné schránce. „*Domnívám se, že díky tomu, že nebylo vystaveno působení světla a vlhkosti,*“ ukazuje Přemysl Sochor na ozdobný štukový rámec ve dvanáctimetrové výšce, kde plátno nalezl.

Počátkem listopadu 2012 byla broumovská kopie Turínského plátna zapsána na seznam kulturních památek ČR. Spolu s ní i darovací listina a dřevěná skříňka, ve které bylo plátno, o němž křesťané věří, že zachycuje obrys Kristova těla, uloženo. Rozměry relikvie jsou téměř shodné s italským originálem, který má 4,36 metru na délku a 1,1 metru na šířku. Na plátně je vidět postava o výšce 170 až 180 centimetrů z přední a zadní strany. Zhlédnout ji lze při prohlídce kláštera.

Mons. Bohumil Stašek, nedoceněná osobnost československých dějin

Léto je tradičně u nás obdobím poutních slavností. Jednou z nejslavnějších poutí byla svatovavřínecká, pojmenovaná podle kostela sv. Vavřínce nedaleko Domažlic. Do událostí novějších českých dějin se zapsala díky památnému, emotivnímu kázání, které zde pronesl 13. srpna 1939 za účasti 120 000 poutníků vyšehradský kanovník **Mons. Bohumil Stašek**.

Pocházel z Klabavy, vesnice nedaleko Plzně, kde se 17. února 1886 narodil. Již od svých studentských let začal autorsky přispívat do nejrůznějších časopisů. Po vysvěcení na kněze 18. července 1909 nezůstala jeho publicistická činnost dlouho bez povšimnutí, a tak není divu, že upoutal pozornost dnes již téměř zapomenutého průkopníka české katolické žurnalistiky Josefa Buriana.

Jako čelný představitel staroslavné Vyšehradské kapituly a posléze její probošt, inicioval Burian Staškovo přesídlení do Prahy, kde se stal vikaristou na Vyšehradě. Krátce po svém příchodu na Vyšehrad je Stašek již jedním z vedoucích činitelů českého politického katolicismu. A bylo především Staškovou zásluhou, že se během 1. světové války dosavadní tři české katolicky orientované strany sloučily v jednu a Stašek začal působit od 1. září 1918 jako její ústřední tajemník.

Katolíci pro novou republiku

V roce 100. výročí vzniku novodobého společného státu Čechů a Slováků je třeba oživit historickou paměť a připomenout, že v týž den, 1. září 1918, Staškovými ústy v svolání Idea svatováclavská a boj

(Mons. Bohumil Stašek (*17. února 1886, † 8. srpna 1948)

o samostatnost českého národa se katolicky orientovaní občané přihlásili k myšlence československé samostatnosti, vyjádřené ostatně později manifestačně při svatováclavské pouti 28. září 1918! Tedy celý měsíc před památným 28. říjnem!

Stašek ovšem nezhálel ani v novém státě. V letech 1919–1938 byl generálním

tajemníkem Československé strany lidové a poslancem Národního shromáždění. V té době pokračoval v intenzivní žurnalistické činnosti a založil mj. dodnes existující nakladatelství Vyšehrad. Lidovecký politik Stašek se hlásil k parlamentní demokracii, systému politických stran, které ovšem pokládal za uměle vytvořený nástroj. Propagoval dobrovolné sdružování v hospodářských korporacích, které byly předpokladem stavovského uspořádání státu, zcela ve smyslu sociální encykliky Pia XI. Quadragesimo anno.

Otec myšlenky přenesení Máchových ostatků

Na rozdíl od jiných, neodešel Stašek po Mnichovu do emigrace, ale jako vlastenecky cítící kněz zůstal se svými věřícími. Když bylo po začátku okupace v roce 1939 rozhodnuto, právě ze Staškova podnětu, o přenesení ostatků Karla Hynky Máchy z Litoměřic na Vyšehrad, stal se pohřeb milovaného básníka manifestací české národní svébytnosti.

Staškova činnost proti okupačnímu režimu kulminovala 13. srpna 1939 jeho statečným vystoupením při kázání na celonárodní pouti ke sv. Vavřínečku. Vlastenecky

laděné kázání vyvrcholilo přísahou shromážděných, že „ať se děje cokoli, český národ svou matku Vlast nikdy neopustí“. Již za 14 dnů nato, 1. září 1939 je Bohumil Stašek zatčen gestapem. Po krátkém věznění v koncentračním táboře Oranienburg je přemístěn do Dachau, kde prožil celou válku. Zde také v důsledku věznění přišel o pravé oko. Společný osud spolu s ním sdíleli mj. i pozdější kardinálové Štěpán Trochta a Josef Beran.

Po osvobození koncentračního tábora Dachau v květnu 1945 se Bohumil Stašek vrací do vlasti a na Vyšehrad. Zpočátku si léčí své vězněním podlomené zdraví, ale již 12. srpna 1945 je opět na Chodsku u sv. Vavřínečka, kde káže tentokrát na děkovné národní pouti. Je vyznamenán Čsl. válečným křížem 1939 a získává mnoho dalších ocenění, včetně čestného občanství většiny chodských vesnic. Konečně o svátku sv. Václava, v neděli 28. září 1947, je instalován jako probošt Vyšehradské kapituly.

Snaží se účastnit politického života, pokud mu to jeho neutěšený zdravotní stav dovoluje. Zásadně odmítá smířliveckou politiku tehdejšího vedení Lidové strany a její koketování na půdě Národní fronty s komunisty. Zdravotní stav mu však brání zapojit se zcela do boje o demokracii.

Mons. Bohumil Stašek umírá 8. srpna 1948 a je pohřben do rodinného hrobu na vyšehradském hřbitově. Od jeho odchodu uplyne v letošním roce, v roce 100. výročí vzniku našeho obnoveného samostatného státu, který tak miloval a pro který se celým svým životem obětoval, právě 70. let.

Devizou Staškova proboštského erbu bylo heslo „In Te Domine speravi“. Jde o část Žalmu 30,1: „V Tebe Pane doufám. Nebudu zahanben na věky.“ Svou životní cestou a zejména svou pevnou, celoživotní vírou to naplnil Mons. Bohumil Stašek beze zbytku.

JUDr. Jan Kotous)

*Převzato s laskavým svolením
časopisu Setkání, měsíčníku
Biskupství českobudějovického*

Restituce, která přináší své plody všem

Snad každý správce farnosti, kterého se dotkly restituce, ví, že nejvíce se stát zbavoval problematických věcí, které nechtěl opravovat, a které farnostem přinášely jen potíže a náklady. A tak i farnosti Horní Roveň na okrese Pardubice stát vrátil pozemek, který byl 60 let „území nikoho“. Farnosti nepatřil, byť byl součástí farní zahrady, ale stát se o něj nestaral. Džungle je slabé slovo pro stav, v jakém jsme ho převzali. Protože se ale v něm nacházela mokřada, o které pamětníci tvrdili, že byla kdysi rybníkem, na který chodili bruslit jako malé děti, padlo rozhodnutí rybník ani ne tak opravit, jako spíše znovu vybudovat. A to ne jako hospodářskou aktivitu, ale jako evangelizační a pastorační činnost.

Bylo třeba se spojit s rybníkáři a profesionálními rybáři, aby dodali patřičné vědomosti. Jedna rybníkářská firma rychle ztratila zájem, když viděla restituční stav, ale druhá pochopila, že správce farnosti má dostatečně kvalitní vizi pro to, aby se úkol mohl realizovat. Dlouho se zvažovalo, pro jakou osádku se rybník připraví. Nakonec byl zvolen kapr a cejn.

Ačkoliv mnoho práce proběhlo brigádně, kdy se pro věc nasadili jak farníci, tak přátelé, přesto vybudování rybníku stálo na slabé finanční poměry farnosti dosti značnou částku. Zejména za zemní práce. Pak přišlo napuštění vodou a první zarybnění. Zahajovací sezona jasně ukázala potřeby veterinární i technické. Naštěstí byla velmi dobrá spolupráce jak s místní veterinární klinikou v Holicích tak se Státním veterinárním ústavem. Na konci první sezony se uskutečnil první výlov po více jak 60 letech. A lovíli se pěkní kapři.

Letos jsou v rybníčku ryby třetí sezonu, a protože ve vesnici již několikátý rok nejsou rybářské závody na požární nádrži, rozhodli jsme spolu s rybáři o organizaci závodů na farním rybníčku. Není to rybník veliký, proto se zvolila varianta dětských závodů pro rybáře do 13 let. Závody se uskutečnily 23. června. Nejmladší aktivní závodníci bylo 6 let. Soutěž vyhrál dvanáctiletý chlapec. Celá soutěž včetně organizace a cen vyvolala vlnu kladného hodnocení u soutěžících i u jejich doprovodů – rodičů, prarodičů, kteří oceňovali i nasazení uzenářského mistra, který z udirny tahal jednu dobrotu za druhou. Takto tedy i restituční problém přináší své ovoce a podporuje společenství lidí jak ve farnosti, tak i ve vesnici.

P. Jakub Polívka)

Skutečnou hrdinkou je pro mě zdravotní sestra

MUDr. Petr Štěpánek pochází z České Třebové, kde zejména při liturgických slavnostech velmi aktivně působí jako varhaník a regenschori v kostele svatého Jakuba. Ale především je Petr Štěpánek od počátku **lékařem mobilního hospice Pokojný přístav**, s dlouholetou praxí internisty a onkologa ve Slezské nemocnici v Opavě.

Narodil se v roce 1969, promoval v roce 1993 na Lékařské fakultě UK v Hradci Králové, s manželkou Lucií vychovávají syna Pavla a dceru Anastázii.

Už je to přes deset let, co jste zahájil službu mobilní hospic Charity Opava Pokojný přístav a zároveň jste stejně dlouho jeho lékařem. Což mimochodem znamená čtyřicetihodinovou pohotovost sedm dní v týdnu a 365 dní v roce. To se dá zvládnout?

Je trochu ostudou nás zdravotníků, že popud k založení Pokojného přístavu nevyšel právě od nás. S nápadem zřídit v Opavě mobilní hospic totiž přišel začátkem roku 2007 můj dobrý kamarád a vzácný člověk, ředitel Charity Opava Honza Hanuš. Protože jsem tehdy již sedm let pracoval na onkologii a s nevléčitelně nemocnými se setkával, požádal mě, zda bych v Pokojném přístavu nepracoval jako lékař-konzultant. Zpočátku se mi příliš nechtělo, měl jsem obavu, že mi přibude další práce. Velmi rychle jsem ale zjistil, že mi práce nepřibývá, spíše naopak. Sestry se začaly o naše domácí pacienty skvěle starat, já jsem se mohl spolehnout, že nemocní jsou 24 hodin v dobrých rukou se zajištěnou péčí, a potřebují-li pomoc, sestřička ochotně přijede za nimi. Dříve by museli být komplikovaně převáženi do nemocnic a často a možná i zbytečně přijímání na lůžko pro vážné příznaky a potíže, které se daly vyřešit i domácím podáním léku,

injekcemi či infuzemi. A zvládnout se to dá docela dobře. Naše sestry jsou zkušené, erudované.

Navíc mně ve službě konzultanta poslední dobou pomáhá další paní doktorka, internistka a onkoložka, se zkušenostmi v domácím i mobilním hospici v Brně, a také milé kolegyně z ambulance léčby bolesti opavské nemocnice, které nám velmi pomáhají v péči o klienty. Nejsem na tuto práci sám. Ochotni zastoupit jsou i jiní lékaři. Termín „mobilní hospic“ je odvozen od mobility zdravotního personálu, který nemocného navštěvuje v jeho bydlišti. Mohl by být odvozen i od termínu „mobilní telefon“. Tento úžasný vynález nám v práci neobyčejně pomáhá a konzultovat lze z jakéhokoliv místa na světě, kde je signál.

Vysvětlete mi jako laikovi, v čem se mobilní, nebo chcete-li domácí hospic, liší například od domácí ošetrovatelské péče, známé také pod názvem homecare?

Hospic je zařízení, lůžkové nebo „mobilní“, které je určeno nemocným v terminálním stádiu pokročilé nemoci, často jde o nemoci nádorové, které mají „čitelnější“ prognózu, ale může jít o nemoci jiné. V blízkém období zpravidla v řádu týdnů, měsíců, někdy i dnů, je tedy očekáváno úmrtí tohoto nemocného. Ze zdravotnického hlediska je jim poskytována paliativní, tedy úlevná péče, která se neorientuje

na vyléčení nebo stabilizaci stavu, což už ostatně nebývá možné, ale na maximální úlevu od bolestivých a nepříjemných příznaků, jako je například bolest, zvracení, zmatenost, neprůchodnost trávící trubice, rozpadající se nádorové rány. Hospic ale poskytuje širší péči – „doprovázení“. Měl by nabídnout podle potřeb a přání nemocného službu dalších odborníků jako je psycholog, duchovní, sociální pracovník a podobně. Měl by tak trochu pečovat i o pečující rodinu blízkého.

Hospicová péče se dělí na dva typy: obecnou a specializovanou. Obecnou hospicovou péči mohou poskytovat i laici nebo běžné agentury domácí péče – jde zpravidla o jednodušší úkony. Charita Opava však poskytuje specializovanou hospicovou péči, kdy stav klientů vyžaduje náročnou komplexní paliativní péči, kterou rodinní příslušníci nejsou schopni zvládat sami, a proto musí být zajištěna odborným personálem, sesterským a lékařským, který je v oblasti paliativní péče speciálně vzděláván a disponuje potřebnými zkušenostmi a vybavením.

Ve vaší lékařské praxi jsou smutné chvíle, kdy pacientům již nelze pomoci, vyvažovány okamžiky, kdy jim naopak vaše léčba život zachrání. V hospici tomu tak ale není. Co je tím pozitivním, z čeho berete sílu a energii pro dlouholetou službu v Pokojném přístavu?

■ Petr Štěpánek s týmem Pokojného přístavu a zakladatelkou hospicového hnutí Marií Svaťošovou (druhá zprava)

Práce v hospici není hlavní náplní mé lékařské praxe, pracuji převážně na onkologické ambulanci a v době služeb i na interním oddělení. Ač má onkologie jako obor u široké veřejnosti všelijakou pověst, faktem zůstává, že většina pacientů s nádorovým onemocněním se vyléčí, další nemocní s pokročilou nádorovou nemocí i s výskytem vzdálených metastáz mohou dnes při dobré odpovědi na léčbu žít i několik let, dá se hovořit o chronické nádorové nemoci. Pacientů, kteří dospěli do již neléčitelného terminálního stádia nádorové nemoci, je menší část. Ale není lehké sdělovat příliš špatné zprávy... Mnohem hůře jsou na tom sestřičky Pokojného přístavu. To ony se při své práci setkávají jen s nemocnými ve velmi vážném nebo terminálním stavu. O těchto nemocných víme, že jsou blízko smrti. Já se s těmito pacienty setkávám jen někdy, na krátkou dobu, při návštěvě. Stačíme probrat zdravotní stav a potíže. Nemají čas se mi příliš svěřit i s dalším trápením. Sestry jsou naopak s těmito lidmi a jejich blízkými denně, mnohokrát s nimi nesou tíhu dne, starosti a úzkosti. V tomto to mají nepoměrně těžší než já a především jim patří díky za vše dobré, co pro pacienty vykonávají.

Jde o práci pro sestry nesmírně psychicky vyčerpávající, nezvládl by ji každý. I ony samy by si zasloužily důkladnou péči.

Často jsou na úrovni města a obce vyznamenáváni ti, kteří jsou vidět – sportovci, muzikanti, ti, kteří se o něco zasloužili, nebo něco dokázali. Pro mě je skutečnou hrdinkou sestra, která sama musí usednout uprostřed noci, za jakéhokoliv počasí, s kufrem léků do auta, a odjet za někým, kdo potřebuje zmírnit své utrpení.

Mrzí nás, když slyšíme, bohužel někdy i od lékařů a zdravotníků, že nemocný, který potřebuje infuze a opiáty má jít raději do nemocnice, vymýšlejí si pro to nejroztodivnější medicínskoprávní argumenty, ale důvod je jiný. Nevím, jak se rozhodnou jednou oni sami, zda dobrovolně zvolí umírání v nemocnici. Možná ano. Tím nesnižují paliativní péči na nemocničním lůžku, v tomto se naše zdravotnictví výrazně a mnoho zlepšilo. Jde ale zpravidla o situace, kdy nemocnice nemůže již nabídnout „nic víc“, než to, co můžeme nemocnému poskytnout doma.

” V hospici přicházíte do styku jen s lidmi, jejichž dny na tomto světě se pomalu sčítají. Člověka u toho napadne otázka, na kterou vy asi umíte odpovědět na rozdíl od mnoha laických názorů poučeně a odborně: je eutanázie skutečně krokem, který lze jednoznačně odsoudit?

Když přednáším o paliativní medicíně, vždy na toto téma dojde. Pokaždé posluchačům říkám: neztrácejte čas diskuzemi o eutanazii s politikem, který si z tohoto tématu dělá vděčný bod volebního programu. Pak o ní nediskutujte s hospodským chytrákem, který bude od pultu vykřikovat, že „to by se mělo povolit i u nás“. Když se některých suše zeptáte, zda by byli sami eutanazii ochotni vykonat, vycouvají. Svou zbabělost by rádi přesunuli na zdravotníky. Citlivě ale mluvíte na toto téma s lidmi, kteří pečovali nebo pečují o vážně nemocného a jsou velmi zarmoucení jeho stavem. Eutanázie je aktivní usmrcení druhého člověka v pokročilém a nevléčitelném stádiu nějaké nemoci a na jeho vlastní a svobodné přání. Někdy je otázka, zda se člověk v pokročilém stádiu nemoci, sužován problémy, pod vlivem silných léků a občas také v nepříznivé sociální situaci, rozhoduje opravdu svobodně.

Jeden přední profesor oboru onkologie prohlásil, že lékař nesmí být vrahem svého pacienta. Moudré. Pokud bychom eutanazii do zdravotnictví „vpustili“, pak jednoznačně podlomíme důvěru v něj samotné. Ne, nejsem jejím zastáncem. Nejsem ale ani zastáncem druhého extrému, tzv. dystanázie – tedy situace, kdy poměrně mocná moderní medicína nedovoluje vážně a nevléčitelně nemocnému již pokojně zemřít a provádí další a další záchranné úkony, leckdy pacienta zatěžující. Čím je medicína vyspělejší, tím se toto dilema prohlubuje. Jednou z otázek současné medicíny tedy není ani tak „co ještě dělat“, jako spíše „co již nedělat“. Na druhou stranu pozoruji u nemocných zvláštní jev – přestože mají pokročilou nemoc, často v péči sester umírají později, než se předpokládalo.

Mají denní péči, infuze, je snaha jim maximálně ulevit. Mnozí si toho velmi považují, třeba ve svém životě znali jen práci a starost o druhé, a o ně samotné nikdo dříve příliš nepečoval. Mnozí se na návštěvy sestřiček upřímně těší a někdy se jim pak ani nechce umírat.

Dítě a volný čas: kam s ním?

S koncem prázdnin a začátkem školního roku začíná houstnout atmosféra v rodinách školáků, a to nejen kvůli shánění pomůcek a přezůvek. Pro většinu z nás vystupuje do popředí otázka, jak naložit s volným, mimoškolním časem našich dětí. Na přetřes přichází téma **kroužky**.

Často slyšíme věty podobné této: „*Když já byl malej, tak jsme prostě běhali s děťma kolem paneláku a byla legrace.*“ Jak to, že rodičům, ale ani dětem, dneska tahle aktivita nestačí? Hlavním cílem, proč se snažíme dětem, obzvláště těm základní školou povinným, jejich volný čas organizovat, by měla být zábava a rozptýlení, ovšem s cílem jejich duševního i fyzického rozvoje. V druhém plánu je to samozřejmě snaha odlákat děti od techniky k smysluplnější, a pro ně zdravější činnosti. A samozřejmě také to, aby se dítě z nudy neuchýlilo rizikovým aktivitám nebo „partičkám“.

Zapojit dítě do kolektivní činnosti je dnes módní v podstatě od prvních měsíců po narození. „*Krátce po šestinedělí jsem potkala na procházce s kočárkem kamarádku s o něco starším potomkem, než máme my, a doslova mě udivilo, že se mě ihned začala vyptávat, jestli už chodíme plavat,*“ vzpomíná mladá maminka Lada. „*Později jsem zjistila, že chodit s takhle malými dětmi „do kroužků“ je nesmírně populární, a pokud nikam nechodíme, působím jako podivná matka.*“ Řada rodičů, obzvláště ve větších městech, je přesvědčena, že plavání, hudebně-taneční kroužek nebo angličtina je pro dítě v raném věku vzhledem k jeho vývoji nezbytností. Zároveň však dnes již dvouleté děti s klidem umísťujeme do „péče“ tabletu a s bez potíží vypouštíme fakt, že to zásadní, co dítě v tomto věku potřebuje, je čas vyplněný hrou a sounáležitostí s mámou nebo tátou.

S nástupem školní docházky přichází zásadní změna režimu, dítě dostává první

skutečné povinnosti, a měli bychom mít na paměti, že v mimoškolním čase se potřebuje především odreagovat. Ne zcela správná je myšlenka, že školáček má mít čas naplněný každý den do poslední skulinky. Často zapomínáme, že i on potřebuje prostor pro sebe, aby si klidně pohrál a odpočinul, zkrátka „dobít baterky“. Mnoho organizovaných kroužků vede k přetížení a k nechuti dělat cokoli. Obecně bývá doporučováno, že prvňáček by měl mít nejvíce dva kroužky, a to nejlépe herní, odpočinkové. Je také velmi důležité mít dostatek času si s dítětem odpoledne bez přehnané kritiky promluvit o tom, co bylo ve škole, ovšem nejen o známkách a učivu, ale také o vztazích s kamarády a spolužáky. Díky tomu si budujeme důvěru, která se nám vrátí v období jeho dospívání. Rovněž bychom neměli zapomínat, že do času mimo školu patří i vedení potomka k drobným domácím pracím, ovšem pod dohledem rodičů a s podporou a pochvalou. Stále totiž platí, že nácvik přijetí povinnosti a jejího dodržení je naše práce, nikoli školy, kroužku nebo společenství.

Čím se tedy při výběru zájmové činnosti řídit? Jsou děti na první pohled zapálené, tedy jasně vymezené, například pro sport nebo pro hudbu. Pak výběr kroužku není obtížný, rodiče i děti mají jednoduchou volbu. Ale pokud dítě vlastně nechce nic, a přesto bychom pro něj rádi vybrali nějaký smysluplný kroužek, nastává problém. „*Přesně toto jsme řešili u mladšího syna,*“ dodává k tomuto pětatřicetiletý dvojnásobný otec Karel, „*a skvělou volbou se nám stal skaut, kde se vlastně dítě setkává s širokým spektrem aktivit a činností, ale učí se i kamarádství a ohleduplnosti ke světu.*“

S mimoškolní zájmovou činností často přichází také otázka financí. S ohledem na to se některé aktivity stávají pro naše děti nepřístupné. Dobrou možností v tomto ohledu nabízejí domovy dětí a mládeže, kde kroužky bývají v mnohem přijatelnějších cenových relacích.

Kroužek by neměl být ani zbytečným zdrojem stresu pro rodiče. Často máme pocit, že abychom nic nezanedbali a dali dítěti maximum, musíme jej přihlásit na jazyky, do hudebky, na tancování i na karate. Následkem je tak náročná a složitá rodinná „logistika“, že jako rodiče podléháme nervozitě a večer už nemáme sílu si ani společně si posedět a promluvit. Nezapomínejme, že to nejcenější, co můžeme našim dětem dát, je náš čas, který s nimi strávíme.

PhDr. Martina Hrušková, Ph.D. »

Převzato s laskavým svolením časopisu Setkání, měsíčníku Biskupství českobudějovického

Nabídka programů v krkonošském duchovním středisku Eljon

Jak si udržet dobrou paměť i ve vyšším věku

■ **Termíny:** 17.–21. 9.

■ **Lektor:** Ing. Eva Outratová, členka České společnosti pro trénování paměti a mozkový jogging

Tento pobyt je určen především pro seniory – udělejte něco pro svou hlavu i tělo. Čeká vás základní kurs kognitivního trénování paměti jako prevence neduhů stáří, lehké kondiční cvičení v přírodě, možnost polodenních vycházek do okolí Špindlerova Mlýna, večer možnost společných posezení u hořícího krbu, promítání filmů, ...

Duchovní obnova pro manželské páry

■ **Termíny:** 4.–7. 10.

■ **Lektor:** P. Martin Sedloň OMI

Právě pro Vás, kdo se chcete vydat na putování krajinou svého bytí a objevovat poklady s tím spojené, je určena tato akce. Krása našich nejvyšších hor a ticho podkrovní kaple jako obvykle nebude chybět. Tato akce je vhodná pro ty, kdo mají chuť a touhu prožít v prostředí hor setkání s Bohem a se sebou samými.

Středisko Eljon o.p.s.

543 51 Špindlerův Mlýn 33
mobil: 732 580 154
po–pá 9–16 hod.,
info@eljon.cz

IČ 25937405
č. účtu: 1304088309/0800

www.eljon.cz

Poustevnícký pobyt na Eljonu

■ **Termín:** 12.–16. 11.

■ **Lektor:** P. Günther Ecklbauer OMI

Prostředí vhodné k modlitbě, odpočinku a rozjímání ve více než 200 let staré, zrekonstruované budově katolické fary; prostory ticha bez televize a radia; ubytování v pokojích nesoucích jména světců; kdykoli přístupnou horskou podkrovní kapli zasvěcenou Panně Marii a patronce misií sv. Terezii z Lisieux; posezení ve venkovním altánu, u krbu ve společenské místnosti nebo před hořícím ohněm venku u ohniště; možnost procházek a horských tur po krkonošských kopcích, protože ze střediska Eljon do krásné přírody je to jen několik kroků...

Perníkový víkend

■ **Termín:** 23.–25. 11.

■ **Lektor:** Marie Křižalkovičová, dlouholetá specialista v oboru

Přijďte tvořit z perníku. Budeme experimentovat s různými způsoby pečení

i zdobení, tvořit spékáním, vykrajováním i prostorovým pečením. Na zdobení použijeme marcipán, čokoládu, klasickou polevu a cukrovinky. Akce je vhodná i pro rodiny s dětmi. Získané zkušenosti se budou jistě hodit pro adventní či vánoční domácí dobroty...

Adventní víkend ticha

■ **Termíny:** 30. 11.–2. 12., 7.–9. 12.

■ **Lektor:** P. Jiří Šlégr

Adventní čas je plný tajemství a očekávání. Vydejme se společně na cestu za tajemstvím, které s sebou přinesl a stále přináší sám Ježíš Kristus. Každý den bude v tomto duchovním cvičení co nejvíce prostoru pro ticho a osobní modlitbu, na programu bude samozřejmě mše svatá, dvakrát denně společné setkání nad Písmem svatým, možnost adorace v podkrovní horské kapli, procházky přírodou a jiné. Tento víkend je určen pouze pro dospělé. Ticho střediska Eljon a krása našich nejvyšších hor budou našimi věrnými společníky.

Diecézní lesy a kůrovec

Před relativně nedávnou dobou se Diecézních lesů Hradec Králové netýkal podobný kalamitní stav, jaký panoval na severní Moravě a na jihu Vysočiny. Vlivem sucha posledních týdnů se oblasti s extrémním výskytem napadení kůrovcem přibližovaly i k lesním porostům v jejich správě. Zásadní změnu způsobil v současnosti kritický nedostatek půdní vláhy a také její dlouhodobý deficit i v hlubších vrstvách půdy. Podle počásí – zda bude spíš vlhko a chladno nebo teplo a sucho – lze totiž očekávat buď zpomalení, nebo naopak zrychlení napadení dalších stromů kůrovci, především lýkožroutem smrkovým.

„Pro ochranění lesů, resp. nyní spíše zpomalení napadení lesů je především nutné včasné vyhledávání, zpracování a asanace kůrovcových stromů. To je důležité z krátkodobého hlediska. Nutno podotknout, že v případě těžby stromů v pokročilém stadiu napadení, následují značné

ekonomické ztráty z důvodu výrazně nižší prodejní ceny kulatiny, na každém kubickém metru dřeva 500–1000 korun“, sdělil ke kůrovcové kalamitě v Diecézních lesích jejich jednatel Ing. Pavel Starý. Podle něho je z dlouhodobějšího pohledu nutná přeměna druhové skladby v lesích, snížení zastoupení smrku zejména mimo oblasti jeho přirozeného výskytu, stejně jako vytváření takové struktury lesa, která umožňuje lepší přístup srážek k půdě a zároveň snížení výparu vody a v nejnižších polohách urychlená obnova

smrkových porostů a jejich nahrazení porosty především listnatými, zejména dubem.

„Momentálně je v našich diecézních lesích několik tisíc kubíků dřeva napadeného kůrovcem. Důsledkem budou průměrné nižší výnosy za dříví a zároveň větší náklady na zalesnění nově vzniklých holin. Lesy v České republice mají globálně velký problém a je nutno změnit celé lesnické paradigma. Platí to zejména při obnově velkých kalamitních holin, kde je třeba využít přípravných dřevin. Je to jen jeden z velmi důležitých bodů“, dodal Pavel Starý, který dále poznamenal, že vedle včasné těžby může kůrovce zastavit pouze déšť. Pokud má totiž strom vláhu, je silnější a obranyschopnější, protože brouci nalétávají přednostně na oslabené stromy. Jestliže však vznikne velké ohnisko výskytu kůrovce, dochází k napadení a zničení i zdravých stromů.

Nový obětní stůl v Želivě

V neděli 12. 8., pouhý den před 50. výročí shromáždění kněží vězněných v padesátých letech v Želivě v internačním táboře, posvětil královéhradecký biskup Jan Vokál nový obětní stůl v želivském opatském kostele.

Zcela zaplněnému kostelu Narození Panny Marie byl představen oltář z dílny slovenského architekta Svetozára Illavského. „Vstoupit do kostela, který nese rukopis mistra Santiniho, se současným dílem, které by přirozeně zapadlo do prostoru starého 400 let, byl velmi těžký úkol. Inspirací nám byl nakonec přemyslovský, Soběslavův plášť, který se ve výzdobě želivského kostela často opakuje a kterému jsme dali i podobu tekoucí vody“, přiblížil své dílo po bohoslužbě Svetozár Illavský. Biskup Jan Vokál vložil do mramorové

desky stolu ostatky svatých a následně oltář pokropil svěcenou vodou, pomazal křížem a okouřil kadidlem.

Nepřehlédnutelnou součástí oltáře je sedm svícňů, jejichž vzhled koresponduje s českými korunovačními klenoty.

Unikátem nového želivského obětního stolu je také oltářní plátno. Jde o zmenšenou kopii Turínského plátna, do kterého bylo podle legendy zabaleno po ukřižování Kristovo tělo.

Až na dřeň manželského slibu

Letní kurs Manželských setkání, program zaměřený na harmonické manželství a odpovědné rodičovství, se po třinácté konal v Litomyšli. Od 21. do 28. 7. se do Litomyšle sjelo padesát rodin, aby se vzájemně povzbudily v radostech i těžkostech, které život v manželství přináší.

Manželské páry byly po celé dny unášeny proudem přednášek a prací ve skupinkách s tematikou vzájemných vztahů muže a ženy. Přednášející jim předložili mimo jiné témata typu krize v manželství, priority, druhy lásky, zdravé sebevědomí, odpuštění, rozdíly mezi mužem a ženou, vyjadřování pocitů, sexualita či naplňování potřeb.

„Moc jsem si přála, abychom s manželem pracovali na našem vztahu. Manžel se tomu však několik let bránil. Měla jsem neurčitý pocit, že mně v manželství něco chybí“, řekla Alena Macková a její manžel Petr Macek pokračoval: „Já jsem ten pocit zdaleka neměl, byl jsem naprosto spokojený manžel, hodně se mně na první Manželská setkání nechtělo. Moje obavy byly však rozptýleny prvními minutami atmosférou a vanutím Ducha Svatého, jimiž jsou setkání proslavena. Manželská setkání rozhodně nejsou tím správným místem pro odpočinek, velmi se totiž při nich na manželském vztahu pracuje“.

Podle P. Aleše Opatrného je manželství jako jízda autem, jehož nádrž se vyprazdňuje. A manželská setkání mohou být čerpací stanice. Letošní litomyšlský ročník po celý jeho průběh provázela duchovní službou P. Jan Linhart, který účastníkům poskytoval kompletní duchovní servis. „V Církvi je vícero programů pro rodinu. Tady se však řeší především problémy muže a ženy žijících spolu v manželství. Všechny přednášky se týkají jejich soužití, krize, komunikace a potřeb. I u velmi dobrých párů je vidět, jak některé věci potřebují spolu vykomunikovat. A pokud se to podaří, odrazí se to i na jejich dětech, které postupně přebírají tuto štafetu

(Jedním z doprovodných večerních programů byly i klasické lekce tanečních, které nabídl manželský pár profesionálních tanečníků, účastníci byli nadšeni, foto: Petr Macek, ČaV

Manželských setkání“, dodal k proběhlým dnům P. Linhart, podle kterého jsou Manželská setkání jakýmsi postgraduálem přípravy na manželství, který každoročně vyvrcholí obnovou manželského slibu.

Za litomyšlskými třinácti ročníky stojí coby organizátoři manželé Růžičkovi. Ti se k pořádání dostali zcela nečekaně, když před lety na konci akce ve Vysokém Mýtě tehdejší organizátorka oznámila, že další ročník už stavět nebude. A tehdy se Iva a František Růžičkovi přihlásili, aby akce nezanikla.

„Projekt vzniknul ve Finsku, odkud byl převzat do dalších zemí. V Čechách proběhne ročně pět kurzů, na Slovensku dva, ale tam mají na kurzu třeba 250 rodin najednou. Jedeme ve stopách Finů, se kterými konzultujeme své nápady, a oni nám v některých záležitostech radí“, poznamenal k setkáním František Růžička, podle něhož se sami vlastního programu aktivně ve skupinkách zúčastňovat pro organizační záležitosti nemohou. Jak však oba se smíchem dodávají, Hospodin jim všechnu starost bohatě vynahrazuje, a s manželkou pak vyrazí na své každoroční „svatební cesty“.

Pavel J. Sršeň

Přípravy snoubenců

Podzimní společné přípravy snoubenců na život v manželství, Hradec Králové 3. 10.–12. 12. 2018

Centrum pro rodinu zve všechny partnerské dvojice, které plánují uzavřít církevní sňatek, nebo které se chtějí více poznat ve světle křesťanského pohledu na manželství a rodinu, na pravidelná setkávání v rámci bezprostřední přípravy na život v manželství. Kurz zahrnuje 11 setkání, během nichž budou zkušení lektoři, většinou manželské páry, uvádět účastníky do témat, jakými jsou např. rozdíly mezi mužem a ženou, komunikace mezi partnery, konflikty a jejich řešení, sexualita jako dar, výchova dětí, hospodaření v rodině apod. Témata přípravy jsou uchopena tak, aby odrážela a vysvětlovala podstatu manželského slibu, který si snoubenci v průběhu církevního obřadu vzájemně vyměňují. Účastníci po ukončení celého kurzu obdrží certifikát s potvrzením o jeho absolvování. Bližší informace naleznete na www.bihk.cz/pastorace/centrum-pro-rodinu.

Kontakt a přihlašování:

Centrum pro rodinu, Velké náměstí 32, 500 03 Hradec Králové,
e-mail: crhk@bihk.cz, tel. 495 063 430, 603 147 718

(Krátce

Svatojakubský kámen v Jaroměři

Na svátek sv. Jakuba proběhlo v Jaroměři u kostela sv. Jakuba odhalení kamene značícího Svatojakubskou poutní cestu. Na pískovcovém kameni, který pochází z lomu Božanov, je vytesána hřebenatka, jako hlavní osobní svatojakubský poutnický znak, nápis Santiago de Compostela a počet 3267 km, tedy počet kilometrů zbývajících do konce pouti ke hrobu sv. Jakuba.

Po slavnostním odhalení kamene místostarostou Jaroměře Jiřím Kubinou a zástupkyněmi spolku Ultreia z.s., ho požehnal správce farnosti P.ThLic. Jerzy Stanisław Zięba MSF a následovala slavnostní mše svatá. P. Zięba v promluvě zmínil nejen osobu sv. Jakuba, jeho život smrt a legendy vázající se k němu, ale také vznik poutního místa Santiago de Compostela v 10. století, trasy směřující k tomuto místu a svou vlastní zkušenost s návštěvou hrobu sv. Jakuba. Na závěr, po proslovech místostarosty města Jaroměř a zástupkyň spolku Ultreia z.s., zazpíval sbor Cantus.

Kněží na palubě balonu

(Své rájony si v červenci z výšky obhlédli kněží z Litomyšle a České Třebové.

Městská a farní knihovna spolu

Díky neobvyklé spolupráci mezi Městskou knihovnou v České Třebové a českotřebovskou římskokatolickou farností se oběma stranám zvětšilo jak spektrum veřejnosti nabízených knih, tak spektrum lidí, kteří zavítají na faru a kde by někteří možná nikdy nezazvonili. „Celá záležitost spočívá v zařazení všech svazků farní knihovny do databáze Městské knihovny, která je má nyní ve svém katalogu a nabízí je k zapůjčení. Knihy ve farní knihovně však nadále zůstávají v majetku farnosti, uloženy na faře, jen si je chodí zájemci vypůjčovat k nám“, sdělil k netradiční a možná vůbec první podobné spolupráci, která může být podnětem i pro další města, českotřebovský děkan Miloš Kolovratník. Městská knihovna tak dělá farnosti i službu evidence, propagace a v neposlední řadě knihy balí. Každou středu od 13 do 17 hod. si mohou čtenáři přijít na faru knihy vyzvednout. Možná je i varianta, pokud by si někdo nechtěl nebo z nějakého jiného důvodu nemohl na faru ve stanovený čas pro knihu přijít, že bude mít titul připravený přímo v Městské knihovně. Po předchozí domluvě si lze požadovanou knihu vyzvednout na faře i v jiné termíny než v řádný středeční. „Měl jsem radost z moc hezkého přijetí v Městské knihovně, když jsem jim přišel poprvé svůj nápad představit. Je příjemné přijít za někým, kdo stojí o spolupráci, kdo se nevymezuje. Potenciál naší spolupráce zatím zcela využitý není, z mého pohledu by mohlo chodit ještě více lidí“, sdělil ke spolupráci P. Kolovratník. V současné době má farní knihovna v nabídce asi 2500 svazků, s tituly z oblasti biblistiky, životopisů, teologie, spirituality, pedagogiky a psychologie.

Českotřebovský kancionál

V loňském roce, 350 let po jeho vzniku, nechala Římskokatolická farnost v České Třebové zrestaurovat ručně psaný kancionál místního varhaníka Adama Pistoria. Kancionál pochází ze sbírky rukopisů a tisků literátského bratrstva při kostelu svatého Jakuba. Rukopis o 293 foliích má rozměry 310×210×80 mm. Dřevěná vazba je potažena kůží, po stranách jsou zbytky kovových spon. Rukopis měl již vybledlé písmo, obnova trvala v litomyšlské restaurátorské škole několik měsíců. „Když jsem zjistil, jako cennou věc farnost vlastní, začal jsem jednat. Dokonce byly na téma tohoto kancionálu vypracovány magisterské práce. Máme i porovnávací studie, díky nimž zjišťujeme, odkud se případně písně přejímaly. Kniha je jedinečná tím, že má vztah k farnosti“, přiblížil příběh kancionálu P. Miloš Kolovratník. Českotřebovský kancionál prý částečně mapuje hudební dějiny období rekatolizace, kdy se český národ konfesijně vymezoval, což však neplatilo v lidových písních, kde všichni brali odevšad, tedy například i písně bratské, které si pak často přizpůsobovali podmínkám své víry. „Jedním z důvodů, proč jsme přistoupili k restaurování, je důvod edukativní – ukázat a předat lidem něco z hodnot, které jsou spojené s naší vírou. Vystaven již byl a v budoucnu jistě opět bude“, dodal českotřebovský děkan Kolovratník. Celkem je ve zpěvníku 315 skladeb, texty jsou většinou české, výjimečně německé a latinské. Řada dosud nebyla nikde zaznamenaná.

Pout' na Sněžku

Tradiční svatovavříneckou pout' na Sněžku si v pátek 10. 8., přestože pro silný vítr nejezdila lanovka, nenechalo ujít na pět set převážně českých a polských poutníků. Mši svatou celebroidal venku před polskou Vysokohorskou observatoří Meteorologického institutu vodního hospodářství legnický emeritní biskup Stefan Cichy, homilii pak pronesl královéhradecký biskup Jan Vokál. „Přišli jsme úplně mokří, celou cestu s deštěm, ale je to ta správná pout', při které se člověk musí zapřít a přemoci“, řekl po příchodu z Pece pod Sněžkou na její vrchol P. Jiří Šlégr, s nímž připutovali poutníci z celé republiky. Při bohoslužbě a po ní zazněly prosby za ty, kteří v horách zemřeli, zvláště byli vzpomínáni členové horské služby na obou stranách hor. Poutnické setkání umocnilo závěrečné společné držení se za ruce, na znamení toho, že člověk není na světě jen proto, aby si užíval, jedl a pil, nýbrž proto, že má dojít vyšších cílů.

⚪ Svatý Vavřínek je od roku 2005 patronem Krkonoš. Tradiční pout' je pro mnoho lidí velkou událostí, kterou konají každý rok.

(Krátce

Pout' ke sv. Filomeně v Koclířově

Koclířov, obec na pomezí Moravy a Čech, je známý svým mariánským poutním místem, kde sídlí Fatimský apoštolát v ČR. Již před mnoha desetiletími do Koclířova přicházely tisíce lidí, aby uctili patronku dětí Mariiňých a Světového živého růžence, svatou pannu, mučednici a divotvůrkyni, svatou Filoménu. Kostel, této patronce zasvěcen a taktéž měl být srovnán se zemí, po dlouhých letech opět nabyl své důstojnosti a významu.

11. a 12. srpna se v Koclířově konala velká pout' k této malé velké svätici. Po devítidenní novéně, která byla zahájena na první mariánskou sobotu 4. 8., za přítomnosti olomouckého arcibiskupa a metropolity Moravy Jana Graubnera a biskupa královéhradeckého Jana Vokála, následovala pout' do centra sv. Filomény ve Spišském Podhradí na Slovensku. Kazatelem při mši sväté byl koclířovský farář, Mons. Pavel Dokládál. Po skončení slavnosti se věřící ze Spiše za doprovodu církevního historika Dr. Hromjaka společně s poutníky ze Žiliny vydali do Koclířova, aby i zde uctili sv. Filoménu.

Vyvrcholením celé pouti byla nedělní mše svätá v kostele sv. Filomény a následný průvod obcí se sochou a ostatky této panny a mučednice. V odpoledních hodinách mohli poutníci vyslechnout přednášku Dr. Hromjaka a také uslyšet mnohá svědectví o vyslyšených modlitbách a obdržení milostech. Na závěr zaznělo slavnostní Te Deum a česká i slovenská hymna. Celé loučení bylo naplněno vděčností. Velikým darem této pouti bylo také navázání nových přátelství a touhy se dále společně setkávat a blíže poznávat malou velkou svätici sv. Filoménu.

(Pozvánka)

Misijní den 2018 22. září v Chocni

Římskokatolická farnost v Chocni ve spolupráci s Papežskými misijními díly Vás zvou na Misijní den 2018, který se koná v sobotu 22. 9. v Chocni v kostele sv. Františka Serafinského a na farní zahradě.

Program

pro děti a dospělé začíná v 10 hod. v kostele a vyvrcholí v 15 hod. mši svatou. Můžete se těšit na:

- promítání z Tanzanie s vyprávěním národního ředitele PMD Leoše Halbrštáta a kameramana Martina J. Rýznara
- poselství papeže Františka k Mimořádnému měsíci říjnu 2019
- skupinu historického šermu Balestra
- koncert skupiny Plusminus z Letohradu
- misijní výtvarné dílny
- fotbalový turnaj o misijní putovní pohár
- velký Misijní jarmark, na který můžete přivést své výrobky

To vše podpoří projekty Papežských misijních děl v chudých misijních zemích!

(Stolní Misijní kalendář na rok 2019 si již můžete objednat v Národní kanceláři PMD)

Misijní kalendář 2019 přibližuje práci českých misionářů

Stolní Misijní kalendář na rok 2019 je již k dispozici! Svým zaměřením nám připomíná, že v říjnu 2019 oslavíme Mimořádný misijní měsíc, jehož význam ve svém úvodním slově vysvětluje arcibiskup Jan Graubner.

Kalendář proto představuje naše misionáře aktuálně působící v zahraničí. Prostřednictvím autentických fotografií, zaslaných samotnými misionáři, se seznámíte s mužskými i ženskými komunitami, které mají na starosti šíření Kristova poselství ve světě. Navštívíte téměř všechny kontinenty a desítku zemí. Kalendář má jmenné a liturgické kalendárium s dostatkem místa pro vaše poznámky, nově obsahuje také Plánovací kalendář a přehled na rok 2020.

Objednat jej můžete v Národní kanceláři, přes svého diecézního ředitele nebo v katalogu materiálů. Pokud byste chtěli mít kalendář ve větším množství dostupný ve svém kostele, požádejte prosím svého duchovního správce, aby se v případě zájmu o větší počet kusů obrátil na příslušného diecézního ředitele nebo Národní kancelář.

Dary za kalendář podporují projekty Papežského misijního díla dětí (PMDD).

Národní kancelář Papežských misijních děl

Na Kropáčce 30/1, 500 03 Hradec Králové tel. 604 838 882,
pmd@missio.cz, www.missio.cz, Facebook: <https://www.facebook.com/PapezskaMisijniDila>,
číslo účtu: 72540444/2700

Diecézní ředitelka PMD: Mgr. Bronislava Halbrštátová,
bronslava.halbrstatova@seznam.cz, tel. 731 598 992

www.missio.cz

Vždy se postavím za ty, kteří si nemohou pomoci sami

Jak vnímá činnost Charity a neziskovek ve společnosti, co udělá pro zlepšení systému zdravotnictví a sociálních služeb, nebo jak by měl být stát solidární vůči rodinám – na to vše jsme se zeptali místopředsedy KDU-ČSL a kandidáta do senátu **Mgr. Daniela Hermana**, který už v minulosti úspěšně vedl Ústav pro studium totalitních režimů a Ministerstvo kultury České republiky.

Co uděláte pro zlepšení fungování systému zdravotnictví a sociálních služeb u nás?

Úvodem bych rád podotknul, že je nejvyšší čas přejít od slov k činům a účinně podpořit domácí ošetrovatelskou péči u nás dostatečnou motivací i odpovídajícím finančním ohodnocením. Nízké úhrady za vykonanou péči bohužel znamenají nízké mzdy pro zdravotní sestry, které pak jsou nuceny hledat práci jinde. Je také nutné zavést odpovídající úhradu sociálních služeb, navýšit příspěvek na péči a zároveň ponechat spoluúčast uživatele služby. A zároveň je nutné udělat vše pro to, aby služby byly dostupné.

Jaké jsou podle vás aktuální priority v této problematice?

Asi se budu opakovat, ale dle mého názoru je prioritou především to, aby lidé pracující v této sféře byli za svoji práci náležitě odměněni. Dále by bylo zapotřebí sjednotit způsob financování těchto služeb. V současnosti tu existují služby, kdy jedny jsou zajištěny z veřejných rozpočtů a jiné musí rok co rok žádat o dotace a trnout, zda je dostanou. Přitom všichni poskytovatelé mají stejné povinnosti definované zákonem, myslím, že by se tohle prostředí mělo narovnat.

Jak vnímáte roli pomáhajících nestátních neziskových organizací (kam patří i Charita ČR)?

Role neziskových organizací včetně Charity je nezastupitelná a obdivuhodná. Bez jejich pomoci by se řada lidí neobešla, pomáhají potřebným od narození až po kvalitní závěr jejich života. Snahu ulehčit jim jejich úděl a pomáhat jim zachovat si důstojný život s ohledem na jejich zdraví a handicap, které mají, považují za nesmírně důležité. To, jak se dokážeme postarat o lidi, kteří sami nemohou nebo nedokážou, vypovídá o tom, jak kulturní a vyspělý národ jsme. Díky Charitě a podobným organizacím, se za sebe před světem rozhodně nemusíme stydět.

(Mgr. Daniel Herman. Více na www.danielherman.cz. Foto: archiv)

Jak hodnotíte kvalitu a přínos charitních služeb?

Vím, že Charita má zavedený vnitřní audit kvality služeb. Ale podle mě je nejdůležitější a neobjektivnější hodnocení zvenčí. Vysoká poptávka po službách Charity je výborným znamením, že je vše v nejlepším pořádku. Obdobně pak hovoří i samotní klienti a jejich rodinní příslušníci ve chvílích, kdy se s nimi setkávám. A to jsou ty nejlepší reference.

Rodina, stát, Charita – jak si vede česká společnost? Nespoléhá se v pomoci spíš na druhé?

Systém, který u nás máme nastavený, funguje v podstatě velmi dobře. Stát je vůči rodinám solidární a Charita je velmi dobrým pilířem, o který se mohou lidé v nouzi opřít. Nikdy nedokážeme úplně zabránit tomu, aby nastavený systém nebyl zneužitý. Myslím, že se stále ještě učíme nespolehat tolik na stát a starat se sami o sebe. Zde je zapotřebí dlouhodobé finanční i společenské výchovy a rozhodně se to nedá změnit ze dne na den.

Pokračování na straně 32 >>>

>>> Pokračování ze strany 31

77 Jak jsme na tom ve srovnání se zahraničím?

Dobrou zprávou je, že v mnohém je naše péče se zahraničím porovnatelná. Například v Německu existuje zajímavý systém, kdy část nákladů je hrazena přes příspěvek na péči, část je hrazen spoluúčastí uživatele služby a část pak dětmi, které převzaly majetek po rodičích. Vše je transparentní a jasné. Zajímavý je systém i v léčebnách pro alkoholiky. Ti při léčbě musí pracovat, čímž se spolupodílejí na úhradě za tuto službu a navíc se po jejím ukončení i snáze zařazují zpět do společnosti.

77 Jací jsou Češi vůči pomoci druhým? Vnímáte regionální rozdíly v ochotě pomáhat?

Je to zajímavé, ale zjistil jsem, že ochota pomáhat se opravdu regionálně liší. Praxe ukázala, čím více na východ republiky, tím jsou lidé více nakloněni pomáhat. Nicméně dobrá zpráva je, že se Češi pokaždé semknou ve chvíli, kdy je to potřeba. Mám radost, že to s naší společností není tak zlé.

77 Na podzim budete kandidovat na senátora, co konkrétního lze z této pozice udělat?

V roli senátora udělám to jediné správné. Vždy se postavím za ty, kteří si nemohou pomoci sami. A k tomu, abych mohl něco skutečně a efektivně ovlivnit a zařídit, je potřeba kontaktů na centrálních úřadech. A ty jsem si za předchozí období své služby v politice vybudoval opravdu bohaté.

Připravily Jana Karasová a Petra Klechová)

Poděkování Mgr. Evě Šmídové

K 15. červenci 2018, téměř po dvaceti letech, ukončila Mgr. Eva Šmídová činnost ředitelky Farní charity Rychnov nad Kněžnou. Na této pozici jí vystřídal Mgr. Ondřej Barabáš. Eva Šmídová se ale i nadále bude aktivně věnovat roli regionální koordinátorky Tříkrálové sbírky.

Za roky práce na vedoucí pozici jí všichni zaměstnanci rychnovské Farní charity děkují a přejí štěstí a zdraví v následujících letech.

Eva Šmídová byla za svou dlouholetou obětavou práci v Charitě také oceněna Zlatým charitním křížem. K poděkování a přání se připojují i pracovníci Diecézní charity Hradec Králové.

(AKTUALITY)**Svatoanenské slavnosti podpořily rehabilitaci pro vážně nemocné**

Žireč: Opravený areál Domova sv. Josefa v Žirči opět přilákal návštěvníky tradičních Svatoanenských zahradních slavností aneb slavností bez bariér. Již posedmnácté se podařilo pomyslně propojit svět zdravých a hendikepovaných, a tím naplnit původní myšlenku, jež stála u zrodu akce. Výtěžek přesáhl 140 tisíc korun a poputuje na cílenou rehabilitaci nemocných roztroušenou sklerózou. K milé atmosféře přispěla celá řada umělců, Ondřej Kepka, Pavel Helan, David Kraus, Nezmaři, Fukanec, Václav Uhlíř, pohodovou náladu umocnil moderátor Josef Mádle.

Akci finančně podpořilo město Dvůr Králové n. L., Královéhradecký kraj a ostatní dárci. Záštitu svou osobní přítomností nad slavnostmi převzal MVDr. Pavel Bělobrádek, poslanec PČR a předseda KDU-ČSL. Více na www.domovsvatehojosefa.cz.

Jitka Holcová)

Studenty nejvíce nadchlo bezprostřední setkání s cizinci

Hradec Králové: Studenti hradeckého Gymnázia J. K. Tyla letos odcházeli na prázdniny bohatší o poznání mnoha cizokrajných zemí, které jim 27. června zprostředkoval Multikulturní den v areálu školy. Akci pro ně uspořádalo Integrační centrum pro cizince Diecézní charity Hradec Králové ve spolupráci s gymnáziem, s cílem přiblížit mládeži interaktivní formou kulturu a zvyky cizinců, kteří žijí, studují anebo pracují v našem kraji.

Při poznávací soutěži se studenti seznámili s faunou, flórou a dalšími zajímavostmi zemí jako jsou Španělsko, Vietnam, Mongolsko, Peru a USA. Ve třídách se také besedovalo o projektu Adoptce na dálku Diecézní charity HK, který pomáhá chudým indickým dětem získat vzdělání. V interaktivním programu v tělocvičně si studenti vyzkoušeli tanec a hru na etnické hudební nástroje z africké Guineje, asijské Sýrie, evropské Ukrajiny a Ruska. Nechyběly ani etnické ochutnávky a vítězové soutěže dostali za odměnu opravdický arménský dort.

Gymnazisty nejvíce nadchlo bezprostřední setkání s cizinci. Ocenili rovněž možnost nahlédnout do života indických dětí a pomoci projektu Adoptce na dálku. Také cizinci uvítali příležitost prezentovat svou kulturu právě mladým lidem. Více na www.cizincihradec.cz.

Projekt Integrační centrum pro cizince AMIF/10/02 je financován v rámci národního programu Azylového, migračního a integračního fondu a rozpočtu MV ČR.

Jana Karasová)

Charitní stánek na festivalu Bez bariér jsme si blíž v Havlíčkově Brodě. Foto: Denisa Šímanová

Jste tu pro vás, připomněl festival „Bez bariér jsme si blíž“

Havlíčkův Brod: Že se bez bariér a předsudků žije lidem lépe a že člověk nemusí být na své trápení sám, ukázal 2. ročník festivalu sociálních služeb, který 7. června uspořádala Oblastní charita Havlíčkův Brod ve spolupráci s městem. Do osvětově-zábavné akce na Havlíčkově náměstí se zapojilo 15 organizací z oblasti sociální péče a prevence.

Programem provázela moderátorka Tereza Šnajdr Stýblová. Sympatie návštěvníků si brzy svým vystoupením získali písničkář Michal Horák, orchestr Pohoda, soubor Jitro i kapely z dobročinné iniciativy Show Your Help. Festival nabídl také soutěže, tvořivé dílny, jarmark výrobků nebo originální prezentace služeb: důležitost komunikace v rodině připomněla scénka charitní služby Šipka, zařízení Úsvit ve svém vystoupení ukázalo, že i hendikepovaní umí žít naplno. Lákal také pokus o rekord. Lidé obkreslovali své ruce na papír a vystřihávali je, případně doplnili vzkaz. Na jednom místě se tak sešlo 281 pomáhajících rukou.

„Moc se mi tu líbí, děkuji, co pro nás děláte. Eliška,“ zní jedno z mnoha poděkování návštěvníků. Dík patří všem partnerům a podporovatelům. Více na www.hb.charita.cz.

Aneta Slavíková)

Bolest ze ztráty nelze potlačovat

Ústí nad Orlicí: Domácí hospic ALFA-OMEGA při Oblastní charitě Ústí nad Orlicí zahajuje 20. září v 15:30 hod. setkávání lidí, kteří se vyrovnávají se ztrátou blízkého člověka. Skupina je otevřená všem, kteří potřebují sdílet prožitě. Jednou měsíčně se bude scházet na Charitě (17. listopadu 69) v klubu u stolu s kávou nebo čajem nad tématy kolem umírání, zármutku či odpuštění. Každý se zapojí do té míry, do jaké sám chce. Více informací naleznete na www.uo.charita.cz nebo tel. 731 402 331.

Bc. Martina Procházková)

Oslavte s námi Den Charity 2018

Na podzim se opět zapojíme do celostátní akce Den Charity. Kampaň pořádá Charita ČR k svátku sv. Vincence z Pauly (27. 9.), který je patronem charitních zařízení. Charity pro vás připravily různé akce pro celé rodiny – přijďte se podívat! Více také na www.hk.caritas.cz.

Letohrad

■ 14. 9. Koncert Pavel Helan Trio

Kostel Nanebevzetí Panny Marie od 19 hod.
Více na www.uo.charita.cz.

Žireč u Dvora Králové

■ 15. 9. Bylinkobraní

Areál Žireč od 14 do 20 hod. Trhy, workshopy a přednášky, živá hudba, prohlídky areálu, vernisáž fotografií a program pro děti. Více na www.arealzirec.cz a www.domovsvatehojosefa.cz.

Trutnov

■ 21. 9. Den Charity

Krakonošovo nám. od 9:00 do 16:30 hod. Na charitním stánku se můžete informovat o službách trutnovské Charity a vyzkoušet si jízdu na vozíku. Dále ukázky zdravotních pomůcek, výtvarné aktivity pro děti a ochutnávka charitních perníčků. Více na www.trutnov.charita.cz.

Hradec Králové

■ 25. 9. Vernisáž výstavy „Pomáhat je radost“

Krajský úřad od 13:30 hod. (foyer). Vernisáž výstavy výtvarné soutěže pro děti ZŠ, kterou již po osmé vyhlásila Oblastní charita HK, a vyhodnocení soutěže. Výstava trvá do 6. 10. Více na www.charitahk.cz.

Rychnov nad Kněžnou

■ 27. 9. Den otevřených dveří Stacionáře sv. Františka

9–15:30 hod. Výstava výrobků z textilu a keramiky, prohlídka prostor, koutek pro děti a občerstvení. V 8:30 hod. mše svatá v kapli. Více na www.rychnov.charita.cz.

Červený Kostelec

■ Šikovné ruce a otevřená srdce pro hospic

Zapojte se do soutěže o nejnápaditější výrobek pro Hospic Anežky České. Své výtvary předávejte do 27. září osobně či poštou. Vernisáž prodejní výstavy výrobků 5. 10., výstava potrvá do 12. 10. Více na www.hospic.cz.

(KALENDÁŘ NA ZÁŘÍ**Hradec Králové**

■ **1. 9. Eliščina sbírka – Žižkovy sady od 10–17 hod.** Z výnosu sbírky v rámci Slavností královny Elišky budou podpořeny aktivity v Domově pro maminky s dětmi.

■ **8. 9. Festival bez domova – Kavčí plácek od 14 hod.** Účinkují kapely Pianka, Čert ví, OLIN black, Three Wild Guns a Drobný za bůra. V doprovodném programu také módní přehlídka, bazar kabelek a klobouků, sbírka obuvi.

■ **25. 9. Koncert Slávka Klecandra a Evy Henychové – AC klub od 19 hod.** Výtěžek benefice na podporu Domácí hospicové péče HK zdvojnásobí Nadace Divoké Husy. Více na www.charitahk.cz.

Žireč

■ **7.–8. 9. Odborná konference, Domov sv. Josefa od 8:30 do 16 hod.** Téma: Komplexní péče u osob s těžkým neurologickým poškozením hybnosti (nejen) vlivem RS. Info a přihlášky na www.domovsvatehojosefa.cz (do 3. 9.).

Litomyšl

■ **16. 9. Den (pro) pěstounství, Zámecké návrší 10–16 h.** Den plný zábavy a aktivit pro všechny a také novinky v pěstounské péči. Akci pořádá Pardubický kraj s neziskovkami. Více na www.litomysl.charita.cz.

Červený Kostelec

■ **22. 9. Běh pro hospic, start před Háčkem, prezence od 8:15 hod.** Z výtěžku bude zakoupen přenosný ultrazvuk do Hospice Anežky České. Akce je součástí Primátor Cup a závodí dospělí i děti. Více na www.hospic.cz a www.behprohospic.cz.

Kutná Hora - Sedlec

■ **1. 8.–30. 9. Svět indických dětí, Katedrála Nanebevzetí Panny Marie a sv. Jana Křtitele.** Výstava fotografií a příběhů na podporu Adopce na dálku Diecézní charity HK. Více na www.adopce.hk.caritas.cz.

Hradec Králové, Rychnov nad Kněžnou

■ **5.–26. 9. Dny ukrajinské kultury.** 6. ročník nabízí malířský plenér, workshopy s umělci, koncert, literární večer a výstavu obrazů. Ukrajinci se představí také v Rychnově nad Kněžnou. Více na www.cizincihradec.cz.

Tříkrálový školní autobus už brázdí indické cesty

Vyučování skončilo. Hlouček malých školáků postává v mokré trávě kolem žlutého autobusu. Venku prší a děti se snaží co nejrychleji nastoupit, aby nezmokly. Deštníky nemají, některé z dětí si alespoň natáhly přes hlavu kapuci. Po chvíli čekání se autobus konečně rozjždí. Uvnitř je jednatřicet míst k sezení. Děti sedí velmi blízko u sebe a je jich tu kolem čtyřiceti. Autobus jede od vesnice k vesnici a školáci postupně vystupují.

V indickém státě Karnátaka kulminuje období dešťů. Cesty jsou rozbahněné a plné kaluží. V některých odříznutých oblastech musí děti chodit každý den do školy 5 až 10 km pěšky. Stejnou vzdálenost urazí cestou zpátky domů. Po nebezpečných cestách se chodí velmi těžko, proto někteří rodiče přestávají v tomto období posílat své děti do školy. Ty pak jen velmi obtížně dohánějí zameškanou látku. Školy se snaží problém řešit zakoupením školních busů, jejichž pořizovací cena je však vysoká.

(Autobus pro školu v Kitturu. Více na www.adopce.hk.caritas.cz.)

Venkovská základní a mateřská škola Our Lady of Rosasy v oblasti Kittur nedaleko města Belgaum byla založena nedávno. Chodí do ní děti drobných rolníků z okolí. Zástupci Diecézní charity Hradec Králové tu loni potkali mladou učitelku Gayatri, která pochází z velmi chudé rodiny (její maminka je pradelna) a dobré vzdělání získala díky projektu Adopce na dálku.

Donedávna měla tato škola pouze jeden autobus, který zajišťoval svoz školáků ze tří vesnic. Další zůstávaly bez tohoto spojení. Škola proto naléhavě potřebovala pořídit druhý bus, nejlépe ještě před začátkem školního roku. Charita vyslyšela prosbu o příspěvek a věnovala 490 000 Kč z výtěžku letošní Tříkrálové sbírky, který je určený na humanitární pomoc.

„Nový autobus je skutečně požehnáním pro mnoho dětí ze vzdálenějších míst,“ neskrývá svoji radost sestra Marian, koordinátorka vzdělávacích projektů pro sociálně znevýhodněné děti v diecézi Belgaum. Vděčnost i modlitby malých školáků z oblasti Kittur nyní směřují ke všem dárcům, kteří přispěli do letošní Tříkrálové sbírky.

Pardubický kraj ve spolupráci s neziskovými organizacemi
a Zámeckým návrším vás zve na

Den (pro) pěstounství

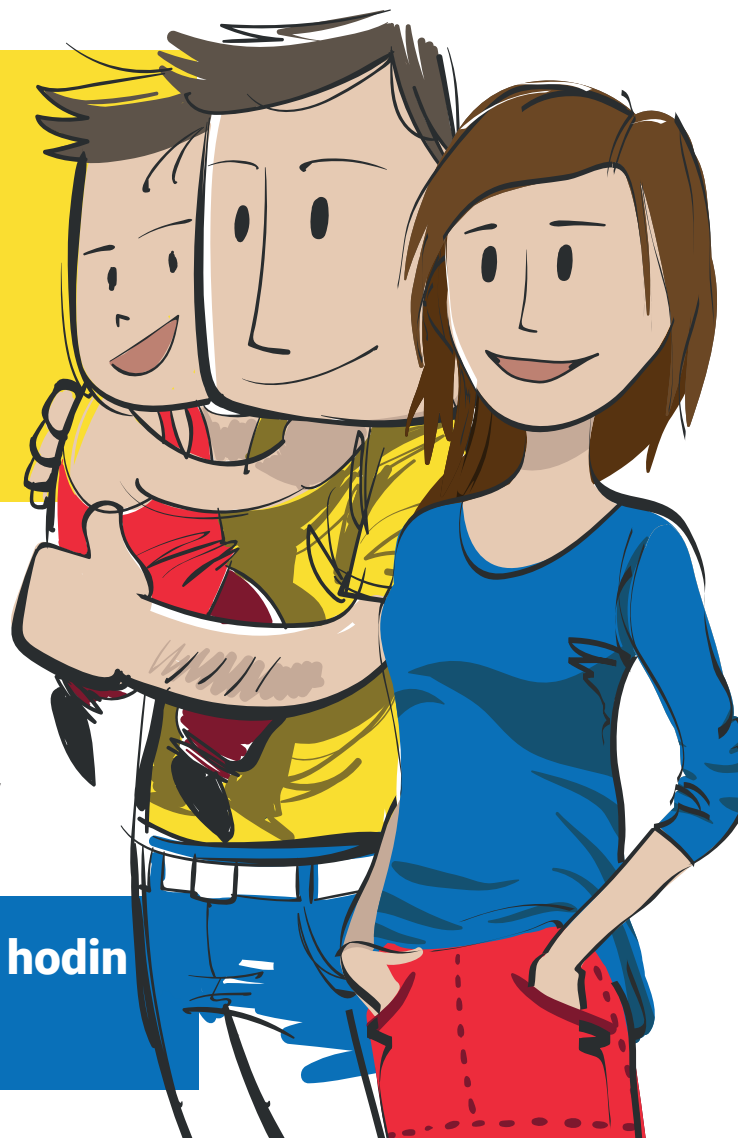
jako poděkování pěstounům
v Pardubickém kraji za jejich práci.

Přijďte s námi strávit příjemný čas na krásném místě
a přitom se dozvědět něco nového!

Čeká vás den plný zábavy a aktivit pro děti i dospělé.

Vstup je pro všechny zdarma!

Akce se koná pod záštitou radního Pardubického
kraje pro sociální péči a neziskový sektor Pavla Šotoly
a starosty města Litomyšl Radomila Kašpara.

Kdy: 16.zář 2018 od 10 do 16 hodin
Kde: Zámecké návrší Litomyšl

Program:

Po celý den	velká hra v zámecké zahradě
skákací hrad
zábavný dětský labyrint v zámecké konírně
interaktivní expozice Vzhůru k andělům v piaristickém chrámu
13.00	Zámecký pivovar
diskusní setkání se zástupci Pardubického kraje
„Novinky v péči o ohrožené děti“
14.00	vystoupení agility v zámecké zahradě
15.00	ukázka parkour show v podání skupiny Flow vision
15.30	slavnostní ukončení a hudební dezert na závěr

Občerstvení je možné zakoupit v areálu Zámeckého návrší na několika místech.
Pro odpočinek, hru a relaxaci lze využít také přilehlé Klášterní zahrady.

 Pardubický kraj

Litomyšl
moderní historické město

 Zámecké návrší
Litomyšl

Amálthea

 NADACE JST

14:00 - 20:00

15. září
2018

v Areálu Žireč

Bylinkobraní

Odpolední festival bylinek

PŘIJMĚTE SRDEČNÉ POZVÁNÍ

NA MIMOŘÁDNOU AKCI V AREÁLU ŽIREČ
PŘI DOMOVU SV. JOSEFA
PRO NEMOCNÉ ROZTROUŠENOU SKLERÓZOU

- PRODEJNÍ TRHY
- ŽIVÁ HUDBA
- WORKSHOPY
- KULINÁŘSKÉ SPECIALITY
- BARMANSKÁ SHOW

www.AREALZIREC.cz

PROGRAM DNE

KAPELY

YANOIR | FOLK-ROCK HRADEC KRÁLOVÉ
NAPOHODU | FOLK JAROMĚŘ

WORKSHOPY A PŘEDNÁŠKY

- BYLINKY V KUCHYNI I DOMÁCÍ LÉKÁRNIČCE
- STAŇTE SE ARCHITEKTEM SVÉ BYLINKOVÉ ZAHRÁDKY
- TAJEMSTVÍ PŘÍRODNÍ BYLINKOVÉ KOSMETIKY

KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY AREÁLU ŽIREČ
VERNISÁŽ FOTOGRAFIÍ MARTINY LUŇÁKOVÉ
BOHATÝ DOPROVODNÝ PROGRAM PRO DĚTI

PARTNEREM PROGRAMU JE CENTRUM ZELENÁ LOUKA.

Areál Žireč
Žireč 1,
544 04 Dvůr Králové nad Labem
+420 731 144 897
+420 491 610 569
info@arealzirec.cz
www.arezirec.cz

PROJEKT OBLASTNÍ CHARITY ČERVENÝ KOSTELEČ
NA PODPORU DOMOVA SV. JOSEFA.

POMÁHÁME NEMOCNÝM ROZTROUŠENOU SKLERÓZOU
ŽÍT SMYSLUPLNÝ ŽIVOT.

POMÁHEJTE S NÁMI.

[#arezirec](https://www.facebook.com/arezirec)

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt je spolufinancován z prostředků EFRR prostřednictvím Euroregionu Glacensis